Den Europæiske Unions Tidende

DA
L-udgaven

2024/2747

8.11.2024

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2024/2747

af 9. oktober 2024

om fastlæggelse af en ramme for foranstaltninger vedrørende en nødsituation for det indre marked og det indre markeds modstandsdygtighed og om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 2679/98 (forordningen om nødsituationer for det indre marked og det indre markeds modstandsdygtighed)

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 21, 46 og 114,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ([1]),

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ([2]),

efter den almindelige lovgivningsprocedure ([3]), og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Tidligere kriser, navnlig de første dage af covid-19-krisen, har vist, at den frie bevægelighed for varer, personer og tjenesteydelser på det indre marked og dets forsyningskæder kan blive hårdt ramt. Dette kan have konsekvenser for den grænseoverskridende handel mellem medlemsstaterne og dermed skabe hindringer for et velfungerende indre marked. Passende krisestyringsværktøjer og koordineringsmekanismer var under disse kriser desuden enten manglende, de dækkede ikke alle aspekter af det indre marked eller de gav ikke mulighed for en rettidig og effektiv respons på sådanne kriser.

(2) I den tidlige fase af covid-19-krisen indførte medlemsstaterne hindringer for den frie bevægelighed i det indre marked samt divergerende foranstaltninger vedrørende levering af varer og tjenesteydelser, der var af kritisk betydning eller var nødvendige for at reagere på krisen, som ikke altid var berettigede. De ad hoc-foranstaltninger, som Kommissionen havde truffet for at genoprette det indre markeds funktion på grundlag af de eksisterende regler, var ikke tilstrækkelige. Unionen var ikke tilstrækkeligt forberedt til at sikre effektiv fremstilling, indkøb og fordeling af kriserelevante ikke medicinske varer såsom personlige værnemidler. Foranstaltninger til at sikre tilgængeligheden af kriserelevante ikkemedicinske varer under covid-19-krisen var nødvendigvis reaktive. Covid-19-krisen afslørede også utilstrækkelig udveksling af oplysninger og et utilstrækkeligt overblik over produktionskapaciteten i hele Unionen samt sårbarheder i forsyningskæder inden for Unionen og i de globale forsyningskæder.

(3) Ukoordinerede foranstaltninger, der begrænsede den frie bevægelighed for personer, havde endvidere en særlig indvirkning på sektorer, der er afhængige af mobile arbejdstagere, herunder arbejdstagere i grænseregioner, som under covid-19-krisen spillede en afgørende rolle i det indre marked.

(4) Det var muligt for Rådet gennem de integrerede ordninger for politisk kriserespons (IPCR) at udveksle oplysninger og koordinere visse tiltag med hensyn til covid-19-krisen, mens medlemsstaterne handlede uafhængigt i andre situationer. Kommissionens foranstaltninger blev dog forsinket med flere uger på grund af manglen på beredskabsplanlægningsforanstaltninger på EU-plan og klarhed over, hvilken national myndighed der skulle kontaktes for at finde hurtige løsninger på indvirkningerne på det indre marked som følge af krisen. Desuden blev det klart, at ukoordinerede restriktive foranstaltninger truffet af medlemsstaterne ville forværre krisens indvirkning på det indre marked yderligere. Det viste sig, at der er behov for ordninger mellem medlemsstaterne og

([1]) EUT C 100 af 16.3.2023, s. 95.
([2]) EUT C 157 af 3.5.2023, s. 82.
([3]) Europa-Parlamentets holdning af 24. april 2024 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 26. september 2024.

EU-institutionerne, organer, kontorer og agenturer med hensyn til beredskabsplanlægning, koordinering på teknisk niveau og samarbejde og udveksling af oplysninger. Det blev derudover tydeligt, at fraværet af effektiv koordinering medlemsstaterne imellem forværrede manglen på varer og skabte flere hindringer for den frie bevægelighed for tjenesteydelser og personer.

(5) Repræsentative organisationer af økonomiske aktører hævdede, at de økonomiske aktører ikke havde tilstrækkelige oplysninger om de begrænsninger af den frie bevægelighed eller de kriseresponsforanstaltninger, som medlemsstaterne havde indført under covid-19-krisen. Det skyldtes bl.a., mangel på gennemsigtighed hos medlemsstaternes myndigheder, at de økonomiske aktører ikke vidste, hvor de skulle indhente sådanne oplysninger, dels på grund af sprogbegrænsninger og dels den administrative byrde, der er forbundet med at foretage gentagne undersøgelser i alle medlemsstater, navnlig i et lovgivningsmiljø i konstant forandring. Denne mangel på oplysninger forhindrede de økonomiske aktører i at træffe informerede forretningsbeslutninger om, i hvilket omfang de kunne udøve deres ret til fri bevægelighed eller fortsætte grænseoverskridende forretningsaktiviteter under denne krise. Det er nødvendigt at forbedre tilgængeligheden af oplysninger om begrænsninger af den frie bevægelighed og kriseresponsforanstaltninger på nationalt plan og EU-plan.

(6) På trods af den indledende mangel på koordinering spillede reglerne for det indre marked imidlertid en central rolle med hensyn til at afbøde covid-19-krisens negative indvirkninger og sikre en hurtig genopretning af Unionens økonomi, navnlig da de forhindrede brugen af uberettigede og uforholdsmæssige nationale restriktioner fra medlemsstaternes side i forbindelse med deres ensidige håndteringer af krisen, og idet de gav et stærkt incitament til at finde fælles løsninger og dermed fremme solidariteten.

(7) Begivenheder som covid-19-krisen har fremhævet behovet for, at Unionen har en koordineret tilgang og er bedre forberedt på mulige fremtidige kriser, navnlig i betragtning af de fortsatte virkninger af klimaændringer, som fører til naturkatastrofer samt global økonomisk og geopolitisk ustabilitet. Andre kriser, der kan kræve en hurtigere respons for at forebygge hindringer for den frie bevægelighed på det indre marked og for at undgå alvorlige forstyrrelser i de forsyningskæder, som er nødvendige for opretholdelsen af aktiviteter på det indre marked, omfatter f.eks. skovbrande, jordskælv eller omfattende cyberangreb. Den omstændighed, at sådanne kriser udgør ekstraordinære og pludselige begivenheder af ekstraordinær karakter og omfang, indebærer, at sådanne begivenheder er rimeligt uventede. Da det ikke vides, hvilken type kriser der vil kunne opstå næste gang og få alvorlige konsekvenser for det indre marked og dets forsyningskæder i fremtiden, er det nødvendigt at indføre et instrument, som kan anvendes i tilfælde af en række kriser med indvirkning på det indre marked.

(8) En krises indvirkning på det indre marked kan hæmme det indre markeds funktion på to måder. Den kan skabe hindringer for den frie bevægelighed, eller den kan skabe forstyrrelser i forsyningskæderne. Forstyrrelser i forsyningskæderne kan forværre manglen på varer og tjenesteydelser på det indre marked og hindre produktionen, hvilket fører til yderligere handelshindringer og konkurrenceforvridning mellem medlemsstaterne og mellem private aktører og dermed forstyrre det indre markeds funktion. Forstyrrelser i forsyningskæderne kan også føre til, at der opstår eller sandsynligvis vil opstå divergerende nationale foranstaltninger til håndtering af disse forsyningskædeproblemer, hvilket fører til aktivering af en nødsituationstilstand for det indre marked. Denne forordning bør tage hånd om disse typer indvirkninger på det indre marked og indføre foranstaltninger for at undgå hindringer for den frie bevægelighed eller forstyrrelser i forsyningskæden, der skaber mangel på kriserelevante varer eller tjenesteydelser.

(9) For at undgå en unødvendig administrativ byrde for medlemsstaterne bør hændelser, der indberettes ved hjælp af ad hoc-varslinger for tidlig varsling som omhandlet i denne forordning, defineres på en sådan måde, at de ikke omfatter hændelser, der har en ubetydelig forventet indvirkning på den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser og personer, herunder arbejdstagere, eller på forsyningskæderne for varer og tjenesteydelser, der er nødvendige for opretholdelsen af vitale samfundsmæssige funktioner eller økonomiske aktiviteter på det indre marked.

(10) For at sikre, at den ramme for foranstaltninger, der er fastsat i denne forordning, kan få fuld virkning i forbindelse med overvågningstilstanden for det indre marked og nødsituationstilstanden for det indre marked, bør Kommissionen tillægges beføjelser til at fastsætte detaljerede ordninger vedrørende kriseberedskab, samarbejde, udveksling af oplysninger og krisekommunikation. Disse detaljerede ordninger i form af en beredskabsramme bør fastlægge de specifikke tekniske og operationelle aspekter af mekanismerne til udveksling af oplysninger mellem Kommissionen og medlemsstaterne. Desuden bør der fastsættes ordninger for operationel koordinering mellem Kommissionen og medlemsstaterne i forbindelse med krisekommunikation. I den forbindelse bør der på grundlag af oplysninger fra medlemsstaterne udarbejdes en særlig fortegnelse over alle kompetente myndigheder i de respektive medlemsstater, der er involveret i gennemførelsen af den ramme, der er fastsat i denne forordning. Denne fortegnelse bør navnlig angive de roller og ansvarsområder, der er tildelt de kompetente myndigheder i deres respektive medlemsstater under overvågningstilstanden og nødsituationstilstanden for det indre marked i overensstemmelse

med national ret. Ordningerne mellem Kommissionen og medlemsstaterne bør også omfatte sikker udveksling af oplysninger om høring af de økonomiske aktører og arbejdsmarkedets parter med hensyn til deres respektive initiativer og foranstaltninger til at afbøde og reagere på virkningerne af en potentiel krise.

(11) Foranstaltningerne, der er fastsat i denne forordning, bør anvendes på en sammenhængende, gennemsigtig, effektiv, forholdsmæssig og rettidig måde under behørig hensyntagen til behovet for at opretholde vitale samfundsmæssige funktioner, herunder den offentlige sikkerhed, den offentlige tryghed, den offentlige orden eller folkesundheden. Denne forordning bør ikke påvirke medlemsstaternes ansvar med hensyn til f.eks. nationale politikker om folkesundhed og bør ikke berøre medlemsstaternes ansvar for at beskytte den nationale sikkerhed og deres beføjelser til at beskytte andre væsentlige statslige funktioner, herunder sikring af statens territoriale integritet og opretholdelse af lov og orden. Denne forordning bør derfor ikke berøre spørgsmål vedrørende national sikkerhed og nationalt forsvar.

(12) Denne forordning giver de nødvendige midler til i krisetider at sikre det indre markeds fortsatte funktion, de virksomheder, der opererer på det indre marked, og dets strategiske forsyningskæder, herunder den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser og personer, herunder arbejdstagere og tilgængeligheden af kriserelevante varer eller tjenesteydelser for borgere, virksomheder og offentlige myndigheder. Ved denne forordning oprettes der desuden et forum for passende koordinering, samarbejde og udveksling af oplysninger. Endvidere giver den midlerne til rettidig adgang til og tilgængelighed af de oplysninger, der er nødvendige for en målrettet respons og passende markedsadfærd fra virksomhedernes og borgernes side under en krise.

(13) Hvor det er muligt, bør denne forordning gøre det muligt at foregribe hændelser og kriser ved at give Unionen mulighed for fortsat at bygge videre på igangværende analyser vedrørende kritisk vigtige sektorer i det indre markeds økonomi.

(14) Ved at styrke EU-industriens modstandsdygtighed og beredskab med hensyn til kritiske råstoffer supplerer Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1252 ([4]) nærværende forordning, som giver Kommissionen mulighed for under en overvågningstilstand for det indre marked eller nødsituationstilstand for det indre marked at aktivere målrettede foranstaltninger, når der opstår en trussel mod eller en afbrydelse af forsyningen af varer af kritisk betydning, herunder med hensyn til kritiske råstoffer.

(15) Denne forordning bør ikke overlappe den eksisterende ramme for lægemidler, medicinsk udstyr eller andre medicinske modforanstaltninger inden for rammerne af EU's ramme for sundhedssikkerhed, herunder Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/123 ([5]), (EU) 2022/2370 ([6]) og (EU) 2022/2371 ([7]) og Rådets forordning (EU) 2022/2372 ([8]) om kriseberedskab og -indsats på sundhedsområdet. EU's ramme for sundhedssikkerhed bør have forrang for nærværende forordning for så vidt angår forstyrrelser i forsyningskæden og mangel på lægemidler, medicinsk udstyr eller andre medicinske modforanstaltninger, hvis betingelserne i denne ramme er opfyldt. Derfor bør lægemidler, medicinsk udstyr eller andre medicinske modforanstaltninger som omhandlet i forordning (EU) 2022/2371 og (EU) 2022/2372, hvis de er opført på den liste, der er vedtaget i henhold til artikel 7, stk. 1, i forordning (EU) 2022/2372, udelukkes fra nærværende forordnings anvendelsesområde, undtagen i forbindelse med bestemmelserne om fri bevægelighed for varer, tjenesteydelser og personer, herunder arbejdstagere, under en nødsituation på det indre marked, og navnlig dem, der har til formål at genoprette og lette den frie bevægelighed.

([4]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1252 af 11. april 2024 om fastlæggelse af en ramme for at sikre en sikker og bæredygtig forsyning med kritiske råstoffer og om ændring af forordning (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 og (EU) 2019/1020 (EUT L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

([5]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/123 af 25. januar 2022 om styrkelse af Det Europæiske Lægemiddelagenturs rolle i forbindelse med kriseberedskab og krisestyring med hensyn til lægemidler og medicinsk udstyr (EUT L 20 af 31.1.2022, s. 1).

([6]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/2370 af 23. november 2022 om ændring af forordning (EF) nr. 851/2004 om oprettelse af et europæisk center for forebyggelse af og kontrol med sygdomme (EUT L 314 af 6.12.2022, s. 1).

([7]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/2371 af 23. november 2022 om alvorlige grænseoverskridende sundhedstrusler og om ophævelse af afgørelse nr. 1082/2013/EU (EUT L 314 af 6.12.2022, s. 26).

([8]) Rådets forordning (EU) 2022/2372 af 24. oktober 2022 om en ramme for foranstaltninger til sikring af forsyninger af kriserelevante medicinske modforanstaltninger i tilfælde af en folkesundhedsmæssig krisesituation på EU-plan (EUT L 314 af 6.12.2022, s. 64).

(16) Denne forordning bør supplere de IPCR, der forvaltes af Rådet i henhold til Rådets afgørelse 2014/415/EU ([9]), for så vidt angår Rådets arbejde med indvirkningen på det indre marked af tværsektorielle kriser, der kræver beslutningstagning i forbindelse med beredskabsplanlægning og gennemførelse af overvågnings- og nødforanstaltninger. Denne forordning bør ikke berøre de IPCR, der er fastsat i Rådets gennemførelsesafgørelse (EU) 2018/1993 ([10]).

(17) Denne forordning bør ikke berøre EU-civilbeskyttelsesmekanismen. Denne forordning bør supplere EU-civilbeskyttelsesmekanismen og bør, hvor det er nødvendigt, støtte den for så vidt angår tilgængeligheden af kritiske varer og den frie bevægelighed for civilbeskyttelsesarbejdstagere, herunder deres udstyr, under kriser, der falder ind under EU-civilbeskyttelsesmekanismens ansvarsområde.

(18) Denne forordning bør ikke berøre Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/399 ([11]), herunder dens generelle ramme for midlertidig indførelse eller forlængelse af kontrol ved de indre grænser og anmeldelsessystemet for midlertidig genindførelse af kontrol ved de indre grænser.

(19) Denne forordning bør ikke berøre bestemmelserne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 178/2002 ([12]) om krisestyring som fastsat i artikel 55-57 heri, der blev gennemført ved Kommissionens afgørelse (EU) 2019/300 ([13]).

(20) Denne forordning bør ikke berøre den europæiske kriseberedskabs- og indsatsmekanisme for fødevaresikkerhed. Ikke desto mindre bør fødevarer være omfattet af bestemmelserne om fri bevægelighed i denne forordning, herunder dem om begrænsninger af retten til fri bevægelighed. Foranstaltningerne vedrørende fødevarer kan også tages op til fornyet overvejelse med hensyn til, om de er i overensstemmelse med andre relevante bestemmelser i EU-retten.

(21) Denne forordning bør ikke berøre Kommissionen evne til at indlede høringer eller samarbejde på Unionens vegne med relevante myndigheder i lande uden for Unionen i overensstemmelse med EU-retten med særlig vægt på udviklingslande med henblik på at finde samarbejdsløsninger for at håndtere forstyrrelser i forsyningskæden i overensstemmelse med internationale forpligtelser. Dette kan omfatte koordinering i relevante internationale fora, hvis det er hensigtsmæssigt.

(22) En af de udfordringer, der blev konstateret under covid-19-krisen, var manglen på et netværk til sikring af beredskab og informationsudveksling mellem medlemsstaterne på den ene side og mellem medlemsstaterne og Kommissionen på den anden side. Derfor bør opfyldelsen af de mål, der forfølges med denne forordning, understøttes af en forvaltningsmekanisme. På EU-plan bør der ved denne forordning oprettes en bestyrelse for nødsituationer for det indre marked og det indre markeds modstandsdygtighed (»bestyrelsen«) bestående af repræsentanter for medlemsstaterne og med Kommissionen som formand for at lette samarbejde, udveksling af oplysninger og en gnidningsløs, effektiv og harmoniseret gennemførelse af denne forordning. Bestyrelsen bør rådgive og bistå Kommissionen i specifikke spørgsmål, herunder konsekvent gennemførelse af denne forordning, ved at lette samarbejdet mellem medlemsstaterne, og den bør analysere og drøfte relevante emner om nært forestående eller igangværende kriser.

(23) Kommissionen bør lede bestyrelsen og forsyne den med et sekretariat. Hver medlemsstat bør udpege en repræsentant og en suppleant. Formanden bør indbyde en repræsentant for Europa-Parlamentet som permanent observatør. For at modtage relevant rådgivning om bestyrelsens aktiviteter og muliggøre passende deltagelse af eksperter bør formanden kunne indbyde eksperter til at deltage som observatører i bestyrelsens arbejde og til at deltage i specifikke møder på ad hoc-basis, hvis en sådan deltagelse er relevant i betragtning af dagsordenen for mødet. Med henblik på at sikre en sammenhængende og koordineret EU-respons på forskellige kriser, der kan have en indvirkning på det indre markeds funktion, bør formanden også indbyde repræsentanter for andre kriserelevante organer på EU-plan som observatører til de relevante møder i bestyrelsen. Med henblik på at fremme internationalt samarbejde bør formanden indbyde repræsentanter for internationale organisationer og lande uden for Unionen til at deltage i relevante møder i bestyrelsen i overensstemmelse med de relevante bilaterale eller internationale aftaler.

([9]) Rådets afgørelse 2014/415/EU af 24. juni 2014 om ordninger til Unionens gennemførelse af solidaritetsbestemmelsen (EUT L 192 af 1.7.2014, s. 53).

([10]) Rådets gennemførelsesafgørelse (EU) 2018/1993 af 11. december 2018 om EU's integrerede ordninger for politisk kriserespons (EUT L 320 af 17.12.2018, s. 28).

([11]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/399 af 9. marts 2016 om en EU-kodeks for personers grænsepassage (Schengengrænsekodeks) (EUT L 77 af 23.3.2016, s. 1).

([12]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 178/2002 af 28. januar 2002 om generelle principper og krav i fødevarelovgivningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet og om procedurer vedrørende fødevaresikkerhed (EFT L 31 af 1.2.2002, s. 1).

([13]) Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2019/300 af 19. februar 2019 om en generel plan for krisestyring på fødevare- og fodersikkerhedsområdet (EUT L 50 af 21.2.2019, s. 55).

Formanden bør kunne indbyde observatører til at bidrage til drøftelserne med relevant ekspertise, oplysninger og indsigt, men observatørerne bør ikke deltage i udarbejdelsen af bestyrelsens udtalelser, henstillinger eller rådgivning.

(24) Bestyrelsen bør have specifikke opgaver i forbindelse med beredskabsrammen, overvågningstilstanden for det indre marked og nødsituationstilstanden for det indre marked. Disse opgaver omfatter udveksling af synspunkter og rådgivning til Kommissionen med hensyn til vurderingen af de kriterier, der skal tages i betragtning ved aktiveringen af de forskellige tilstande, samt med hensyn til vurderingen af, om de specifikke forudsætninger for indførelse af konkrete responsforanstaltninger er opfyldt. Kommissionen bør tage størst muligt hensyn til udtalelser, henstillinger eller rapporter vedtaget af bestyrelsen.

(25) For at sikre fortroligheden af de oplysninger, der modtages i henhold til denne forordning, opfordres bestyrelsen til i sin forretningsorden at fastsætte, at dens medlemmer og observatører ikke må videregive handels- og forretningshemmeligheder og andre følsomme og fortrolige oplysninger, der er indhentet eller genereret i medfør af denne forordning, og at overholde tavshedspligten, der svarer til den, der gælder for Kommissionens ansatte.

(26) For at sikre større gennemsigtighed, ansvarlighed og koordinering, navnlig i krisetider, bør Europa-Parlamentets kompetente udvalg kunne indbyde formanden for bestyrelsen til at give møde for dette kompetente udvalg. Europa-Parlamentet bør hurtigst muligt underrettes om enhver gennemførelsesretsakt fra Rådet, der foreslås eller vedtages. Kommissionen bør tage hensyn til elementer, der opstår som følge af de synspunkter, der kommer til udtryk gennem dialogen om genopretning og modstandsdygtighed, der gennemføres i henhold til denne forordning, herunder Europa-Parlamentets relevante beslutninger.

(27) For at styrke inddragelsen af centrale interessenter, navnlig repræsentanter for økonomiske aktører, arbejdsmarkedets parter, forskere og civilsamfundet, bør Kommissionen etablere en interessentplatform, der kan lette og tilskynde til en frivillig reaktion på nødsituationer for det indre marked.

(28) For at sikre effektiv koordinering og udveksling af oplysninger i forbindelse med beredskabsrammen og i forbindelse med overvågnings- og nødsituationstilstanden for det indre marked bør medlemsstater udpege et centralt forbindelseskontor, der skal være ansvarlige for kontakten med det centrale forbindelseskontor på EU-plan, som er udpeget af Kommissionen, såvel som med andre medlemsstaters centrale forbindelseskontorer. De centrale forbindelseskontorer bør fungere som kontaktpunkt for så vidt angår kontakter med relevante kompetente myndigheder i medlemsstaterne og indsamle oplysninger fra disse myndigheder, herunder, hvor det er relevant, myndigheder på regionalt og lokalt plan. De centrale forbindelseskontorer bør også være ansvarlige for koordinering og udveksling af oplysninger. Det bør være muligt for medlemsstaterne at udpege en myndighed, der allerede fungerer som deres centrale forbindelseskontor. Sådanne forbindelseskontorer bør også fremsende alle kriserelevante oplysninger til de centrale kontaktpunkter i medlemsstaterne i realtid, hvor det er muligt.

(29) Denne forordning bør ikke berøre Kommissionens mulighed for at vurdere, om det er hensigtsmæssigt at indføre restriktioner for eksport af varer i overensstemmelse med Unionens internationale rettigheder og forpligtelser i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/479 ([14]).

(30) Denne forordning bør ikke berøre de foranstaltninger, der er truffet i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 ([15]).

(31) Denne forordning finder anvendelse, uden at det berører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2557 ([16]), og supplerer nævnte direktiv, som fastsætter harmoniserede minimumsregler for at sikre, at tjenester, der er væsentlige for opretholdelsen af vitale samfundsmæssige funktioner eller økonomiske aktiviteter, leveres på en uhindret måde i det indre marked, for at øge modstandsdygtigheden hos kritiske enheder, der leverer sådanne tjenester, og for at forbedre det grænseoverskridende samarbejde mellem kompetente myndigheder.

(32) Med henblik på at være bedre forberedt på og mere modstandsdygtige under potentielle fremtidige kriser, der kan have en alvorlig negativ indvirkning på den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser og personer, herunder arbejdstagere, eller forårsage forstyrrelser i forsyningskæderne for varer og tjenesteydelser på det indre marked, bør Kommissionen tilskynde og lette de økonomiske aktørers udarbejdelse af frivillige kriseprotokoller. Økonomiske

([14]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/479 af 11. marts 2015 om fælles ordninger for udførsel (EUT L 83 af 27.3.2015, s. 34).

([15]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 671).

([16]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2557 af 14. december 2022 om kritiske enheders modstandsdygtighed og om ophævelse af Rådets direktiv 2008/114/EF (EUT L 333 af 27.12.2022, s. 164).

aktører bør fortsat frit kunne beslutte, om de vil deltage i sådanne frivillige kriseprotokoller. Deltagelse i sådanne frivillige kriseprotokoller bør ikke medføre en uforholdsmæssig stor administrativ byrde. De frivillige kriseprotokoller bør indeholde de specifikke parametre for de forventede forstyrrelser samt en fordeling af hver deltagers specifikke roller, en beskrivelse af mekanismerne til aktivering af sådanne protokoller og de dermed forbundne foranstaltninger. Relevante interessenter, herunder medlemsstaternes myndigheder, EU-organer, -kontorer og -agenturer og civilsamfundsorganisationer eller andre relevante organisationer, kan også inddrages i udarbejdelsen af sådanne frivillige kriseprotokoller. Ved fastlæggelsen af parametrene for de forstyrrelser, der skal tages i betragtning, bør de økonomiske aktører kunne bygge videre på deres tidligere erfaringer med begrænsninger af den frie bevægelighed og forstyrrelser i forsyningskæden forårsaget af forskellige kriser.

(33) Med henblik på at trække på erfaringerne fra tidligere kriser bør Kommissionen udvikle og stille uddannelsesprogrammer og -materialer til rådighed for offentlige og private interessenter, herunder økonomiske aktører. Deltagelse i sådanne uddannelsesprogrammer og i simuleringer bør fortsat være frivillig.

(34) Som en del af et kriseberedskab bør denne forordning gøre det muligt at foregribe hændelser og kriser, for hvilke det er muligt at gennemføre stresstest og simuleringer på grundlag af igangværende analyser vedrørende kritisk vigtige sektorer i det indre markeds økonomi og Unionens løbende fremsynsarbejde. Kommissionen bør navnlig udvikle scenarier og parametre i specifikke sektorer, der tager højde for de særlige risici, der er forbundet med en krise. For at sikre alle aktørers kriseberedskab er det nødvendigt at fastsætte regler for stresstest, som bør gennemføres mindst hvert andet år. I den forbindelse bør Kommissionen lette og tilskynde til udvikling af strategier for nødberedskab, herunder strategier for krisekommunikation og udveksling af oplysninger om restriktioner, der finder anvendelse under vanskelige omstændigheder. Fastlæggelsen af de specifikke fokussektorer bør baseres på eksisterende indikatorbaserede værktøjer, der overvåger udviklingen af forsyningskæder i Unionen med henblik på at identificere potentielle vanskeligheder, idet der tages hensyn til relevante specifikke kriterier såsom handelsstrømme, efterspørgsel og udbud, koncentration af udbuddet, Unionens produktion og den globale produktion og produktionskapaciteten i forskellige led i værdikæden og den indbyrdes afhængighed mellem økonomiske aktører.

(35) Det bør være muligt at udveksle oplysninger vedrørende ad hoc-varslinger med henblik på tidlig varsling gennem det netværk, der er oprettet mellem medlemsstaternes centrale forbindelseskontorer og forbindelseskontoret på EU-plan. Sådanne ad hoc-varslinger med henblik på tidlig varsling bør meddeles Kommissionen i tilfælde af væsentlige hændelser for at gøre det muligt for Unionen bedre at følge udviklingen af en potentiel, overhængende eller igangværende krise og dermed sikre et bedre beredskabsniveau, hvis krisen opstår eller udvikler sig.

(36) For at tage hensyn til den ekstraordinære karakter af og de potentielle vidtrækkende konsekvenser for det indre markeds funktion under overvågningstilstanden for det indre marked eller nødsituationstilstanden for det indre marked bør Rådet undtagelsesvis tillægges gennemførelsesbeføjelser med henblik på aktivering af overvågningstilstanden for det indre marked eller nødsituationstilstanden for det indre marked i henhold til artikel 291, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Rådets gennemførelsesretsakt om aktivering af overvågningstilstanden for det indre marked bør indeholde elementer, der er uløseligt forbundet med vurderingen af, om forudsætningerne for aktiveringen er opfyldt, nemlig en vurdering af den relevante krises potentielle indvirkning på den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser og personer, herunder arbejdstagere, på det indre marked og på dets forsyningskæder, en liste over varer og tjenesteydelser af kritisk betydning, som er nødvendige for opretholdelsen af vitale samfundsmæssige funktioner eller økonomiske aktiviteter i det indre marked, og de overvågningsforanstaltninger, der skal træffes. Hvis aktiveringen af nødsituationstilstanden for det indre marked også kræver vedtagelse af en liste over kriserelevante varer eller kriserelevante tjenesteydelser eller begge, bør denne liste desuden vedtages samtidig med, at nødsituationstilstanden for det indre marked aktiveres, og den bør derfor være uløseligt forbundet med denne aktivering. Derfor bør Rådet også tillægges gennemførelsesbeføjelser med henblik på vedtagelse af listen over kriserelevante varer eller kriserelevante tjenesteydelser og eventuelle ajourføringer heraf. Det bør være muligt at udvide overvågningstilstanden for det indre marked eller nødsituationstilstanden for det indre marked gennem en gennemførelsesretsakt fra Rådet på forslag af Kommissionen. Hvis det viser sig, at der ikke er behov for, at nogen af tilstandene er aktive, bør den pågældende tilstand deaktiveres.

(37) For at sikre, at bestyrelsen modtager passende oplysninger om en potentiel nødsituation for det indre marked, er det nødvendigt at sørge for overvågning. En sådan overvågning bør vedrøre forsyningskæder eller varer og tjenesteydelser af kritisk betydning, for hvilke overvågningstilstanden for det indre marked er blevet aktiveret, og den frie bevægelighed for personer, der er involveret i produktion og levering af sådanne varer og tjenesteydelser. Overvågning af forsyningskæderne for varer og tjenesteydelser af kritisk betydning bør foretages af medlemsstaternes kompetente myndigheder på grundlag af anmodninger om frivillig fremlæggelse af oplysninger om faktorer, der påvirker tilgængeligheden af udvalgte varer og tjenesteydelser af kritisk betydning, såsom produktionskapacitet, tilgængelighed af den nødvendige arbejdsstyrke, lagre, leverandørers begrænsninger,

muligheder for diversificering og substitution, efterspørgselsbetingelser og flaskehalse. Anmodningen om frivillig fremlæggelse af oplysninger i forbindelse med en sådan overvågning bør rettes til alle aktører i den relevante forsyningskæde for varer og tjenesteydelser af kritisk betydning og andre relevante interessenter, der er etableret på medlemsstaternes område. Indsamling af oplysninger om forstyrrelser i den frie bevægelighed fra de relevante økonomiske aktører i forsyningskæderne for varer og tjenesteydelser af kritisk betydning er særlig vigtig, fordi manglen på en passende arbejdsstyrke er en af de fremherskende årsager til forstyrrelser i forsyningskæderne. Medlemsstaternes myndigheders overvågning af forstyrrelser af den frie bevægelighed for personer, der er involveret i produktion og levering af varer og tjenesteydelser, bør forstås bredt og omfatte arbejdstagere, tjenesteydere, repræsentanter for erhvervslivet og andre personer, der er involveret i forskning, udvikling og markedsføring af varer. De kompetente myndigheder i medlemsstaterne bør uden unødig forsinkelse fremsende de indsamlede oplysninger til Kommissionen og bestyrelsen via de centrale forbindelseskontorer. Disse oplysninger bør sætte bestyrelsen i stand til at rådgive Kommissionen om nødvendigheden af at aktivere nødsituationstilstanden for det indre marked.

(38) For så vidt angår nationale foranstaltninger, der ikke er harmoniseret i henhold til denne forordning, og som, når de vedtages og anvendes som reaktion på en nødsituation for det indre marked påvirker den frie bevægelighed for varer eller personer eller den frie udveksling af tjenesteydelser i nødsituationer for det indre marked, bør medlemsstaterne sikre, at sådanne foranstaltninger fuldt ud er i overensstemmelse med TEUF og andre bestemmelser i EU-retten såsom Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 492/2011 ([17]) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38/EF ([18]), 2005/36/EF ([19]), 2006/123/EF ([20]) og (EU) 2015/1535 ([21]). Hvis medlemsstaterne vedtager sådanne foranstaltninger, bør de være berettigede og overholde principperne om proportionalitet og ikkeforskelsbehandling i overensstemmelse med EU-retten. I overensstemmelse med disse principper bør sådanne foranstaltninger desuden ikke skabe en unødvendig administrativ byrde, og medlemsstaterne bør træffe alle de foranstaltninger, de kan, for at begrænse eventuelle administrative byrder som følge af foranstaltninger, der vedtages som reaktion på en nødsituation for det indre marked. Enhver sådan foranstaltning bør desuden på passende vis tage højde for situationen i grænseregioner og regioner i den yderste periferi, navnlig for grænsearbejdere. Medlemsstaterne bør fjerne foranstaltninger, der er truffet som reaktion på en nødsituation for det indre marked, som begrænser den frie bevægelighed, så snart de ikke længere er nødvendige. Generelt vil nationale foranstaltninger, der begrænser den frie bevægelighed, og som ikke er harmoniseret i henhold til denne forordning, i princippet ikke længere være berettigede eller forholdsmæssige, når nødsituationstilstanden for det indre marked er deaktiveret, og de bør derfor ophæves.

(39) Denne forordning bør ikke fortolkes således, at den giver tilladelse til eller begrunder begrænsninger af den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser og personer i strid med TEUF eller andre bestemmelser i EU-retten. Det forhold, at visse begrænsninger udtrykkeligt er forbudt under en nødsituationstilstand for det indre marked, bør f. eks. ikke fortolkes som en begrundelse for sådanne begrænsninger uden for denne tilstand eller som en begrundelse for andre mulige begrænsninger, der er uforenelige med EU-retten, og som ikke udtrykkeligt er forbudt i henhold til denne forordning.

(40) I artikel 21 i TEUF fastsættes det, at enhver unionsborger har ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område med de begrænsninger og på de betingelser, der er fastsat i traktaterne og i gennemførelsesbestemmelserne hertil. De detaljerede betingelser for og begrænsninger af denne ret er fastsat i direktiv 2004/38/EF. I nævnte direktiv fastsættes de generelle principper, der gælder for disse begrænsninger, og de grunde, der kan anvendes som begrundelse for sådanne foranstaltninger. Disse grunde er hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller folkesundheden. I den forbindelse kan begrænsninger af den frie bevægelighed begrundes, hvis de er forholdsmæssige og ikkeforskelsbehandlende. Denne forordning har ikke til formål at fastsætte yderligere grunde til begrænsning af retten til fri bevægelighed for personer ud over dem, der er fastsat i kapitel VI i direktiv 2004/38/EF.

([17]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 492/2011 af 5. april 2011 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Unionen (EUT L 141 af 27.5.2011, s. 1).

([18]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004 om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, om ændring af forordning (EØF) nr. 1612/68 og om ophævelse af direktiv 64/221/EØF, 68/360/EØF, 72/194/EØF, 73/148/EØF, 75/34/EØF, 75/35/EØF, 90/364/EØF, 90/365/EØF og 93/96/EØF (EUT L 158 af 30.4.2004, s. 77).

([19]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF af 7. september 2005 om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (EUT L 255 af 30.9.2005, s. 22).

([20]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked (EUT L 376 af 27.12.2006, s. 36).

([21]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535 af 9. september 2015 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester (EUT L 241 af 17.9.2015, s. 1).

(41) Foranstaltningerne til fremme af den frie bevægelighed for personer og alle andre foranstaltninger, der påvirker den frie bevægelighed for personer, og som er fastsat i denne forordning, er baseret på artikel 21 i TEUF og supplerer direktiv 2004/38/EF, under nødsituationer for det indre marked. Sådanne foranstaltninger bør ikke føre til, at der gives tilladelse til eller begrundes begrænsninger af den frie bevægelighed i strid med traktaterne eller anden EU-ret.

(42) I artikel 45 i TEUF fastsættes arbejdstagernes ret til fri bevægelighed med de begrænsninger og på de betingelser, der er fastsat i traktaterne og i gennemførelsesbestemmelserne hertil. Artikel 46 i TEUF er retsgrundlaget for vedtagelsen af de foranstaltninger, der er nødvendige for at gennemføre arbejdskraftens frie bevægelighed som defineret i artikel 45 i TEUF. Denne forordning indeholder bestemmelser, der supplerer eksisterende foranstaltninger for yderligere at styrke den frie bevægelighed for personer, øge gennemsigtigheden og yde administrativ bistand i nødsituationer for det indre marked. Sådanne foranstaltninger omfatter oprettelse og tilrådighedsstillelse af de centrale kontaktpunkter for arbejdstagere og deres repræsentanter i medlemsstaterne og på EU-plan under overvågnings- og nødsituationstilstande for det indre marked i overensstemmelse med denne forordning.

(43) Det er hensigtsmæssigt at forbyde visse nationale foranstaltninger, der begrænser den frie bevægelighed eller den frie udveksling af tjenesteydelser, og som ikke bør pålægges under eller som reaktion på en nødsituation for det indre marked, fordi de er åbenbart uforholdsmæssige. Sådanne foranstaltninger, der træffes af medlemsstaterne, bør derfor vurderes i lyset af disse harmoniseringsbestemmelser og ikke TEUF eller anden EU-ret.

(44) Navnlig bør medlemsstater afholde sig fra at indføre foranstaltninger, der udgør forskelsbehandling på grundlag af nationalitet eller, for selskabers vedkommende, deres vedtægtsmæssige hjemsted, hovedkontor eller hovedforretningssted.

(45) Medlemsstaterne bør afholde sig fra at indføre foranstaltninger, der gør det umuligt for personer, der er omfattet af retten til fri bevægelighed, at vende tilbage til deres bopælsmedlemsstat, hvis de befinder sig i en anden medlemsstat ved udbruddet af en krise.

(46) Medlemsstaterne bør afholde sig fra at træffe foranstaltninger, der gør det umuligt for personer, der er omfattet af retten til fri bevægelighed, at rejse til andre medlemsstater af bydende nødvendige familiemæssige årsager, når sådanne rejser fortsat er tilladt i den medlemsstat, der har vedtaget foranstaltningen, under de samme omstændigheder.

(47) Denne forordning bør ikke forhindre medlemsstaterne i at tillade deres statsborgere og bosiddende at vende tilbage til deres område under nødsituationer for det indre marked. For at lette sådanne rejser bør andre medlemsstater tillade sådanne statsborgere og bosiddende at forlade deres område for at rejse til den medlemsstat, hvor de er statsborgere eller er bosiddende, eller rejse gennem deres område for at nå frem til den medlemsstat, hvor de er statsborgere eller er bosiddende.

(48) Begrænsninger af den frie bevægelighed, herunder i form af administrative krav og procedurer såsom angivelses-, registrerings- eller godkendelsesprocedurer, er forbudt, medmindre de er i overensstemmelse med EU-retten. Når der er vedtaget begrundede og forholdsmæssige administrative krav og procedurer i overensstemmelse med EU-retten, bør medlemsstaterne i en nødsituation for det indre marked prioritere at lette overholdelsen af sådanne krav og behandle sådanne procedurer for personer, der er involveret i produktion eller levering af kriserelevante varer eller kriserelevante tjenesteydelser. Med henblik herpå, og når det er nødvendigt for at lette den frie bevægelighed for sådanne udbydere eller visse kategorier heraf, bør Kommissionen indføre ordninger, herunder digitale værktøjer og skabeloner.

(49) Denne forordning fastsætter forpligtelser med henblik på at sikre gennemsigtighed i forbindelse med nationale foranstaltninger, der vedtages under en nødsituationstilstand for det indre marked, og som begrænser retten til fri bevægelighed for personer. Sådanne begrænsninger bør være i overensstemmelse med EU-retten, navnlig direktiv 2004/38/EF. Disse forpligtelser bør ikke berøre eksisterende informations- eller underretningsforpligtelser, der fortsat finder anvendelse. Den frie bevægelighed for personer er af afgørende betydning for et velfungerende indre marked. Erfaringerne fra covid-19-krisen viser, at begrænsninger af denne ret til fri bevægelighed kan have afsmittende virkninger på alle andre grundlæggende frihedsrettigheder. Manglende oplysninger om kriserelaterede begrænsninger af den frie bevægelighed for personer kan skabe yderligere vanskeligheder for EU-borgerne og de økonomiske aktører i forbindelse med forvaltningen af deres aktiviteter under en krise. I øjeblikket findes der ikke noget gældende gennemsigtighedssystem, som kan give unionsborgere og økonomiske aktører oplysninger om begrænsninger af den frie bevægelighed for personer. Medlemsstaterne bør straks efter vedtagelsen meddele Kommissionen og de øvrige medlemsstater teksten til de nationale love eller administrative bestemmelser, der indfører begrænsninger af udøvelsen af retten til fri bevægelighed for personer som reaktion på en krise, samt ændringer heraf. Teksten bør ledsages af årsagerne til sådanne foranstaltninger, herunder begrundelser, der viser, at foranstaltningerne er berettigede og forholdsmæssige, samt eventuelle underliggende videnskabelige eller anden data til støtte for deres vedtagelse, omfanget af sådanne foranstaltninger, datoerne for vedtagelse og anvendelse og

varigheden af disse foranstaltninger. For at sikre, at unionsborgere og økonomiske aktører kan få pålidelige oplysninger om begrænsninger af den frie bevægelighed, bør medlemsstaterne hurtigst muligt give offentligheden klare, omfattende og rettidige oplysninger, der forklarer sådanne foranstaltninger, navnlig deres anvendelsesområde, vedtagelses- og anvendelsesdato og varighed. Disse oplysninger bør også gives til Kommissionen. På dette grundlag bør Kommissionen offentliggøre de relevante oplysninger på et særligt websted, der er tilgængeligt på alle EU-institutionernes officielle sprog.

(50) For at sikre, at de specifikke nødforanstaltninger for det indre marked, der er fastsat i denne forordning, kun anvendes, når dette er nødvendigt for at reagere på en særlig nødsituation for det indre marked, bør sådanne foranstaltninger aktiveres ved hjælp af Kommissionens gennemførelsesretsakter, hvori årsagerne til en sådan aktivering og de kriserelevante varer eller kriserelevante tjenesteydelser, på hvilke sådanne foranstaltninger finder anvendelse, er angivet.

(51) For at sikre, at disse gennemførelsesretsakter står i et rimeligt forhold til formålet, og at der tages behørigt hensyn til de økonomiske aktørers rolle i forbindelse med krisestyring, bør Kommissionen desuden kun ty til aktivering af nødresponsforanstaltninger for det indre marked efter, at Rådet har aktiveret en nødsituationstilstand for det indre marked, og såfremt de økonomiske aktører ikke er i stand til at levere en løsning på frivillig basis inden for en rimelig frist (»tostrenget aktivering«). Behovet for aktivering af nødresponsforanstaltninger for det indre marked bør være begrundet i hver enkelt sådan gennemførelsesretsakt og i forbindelse med alle særlige aspekter af en krise.

(52) For at muliggøre præcise vurderinger af, om indførelsen af specifikke nødresponsforanstaltninger for det indre marked vil gøre det muligt at mindske den alvorlige mangel på kriserelevante varer eller kriserelevante tjenesteydelser eller den overhængende fare herfor i en nødsituation for det indre marked, bør Kommissionen kunne anmode om oplysninger fra de relevante økonomiske aktører i forsyningskæder for kriserelevante varer og tjenesteydelser. Sådanne anmodninger om oplysninger bør, hvor det er relevant, vedrøre: produktionskapacitet og lagre af kriserelevante varer på produktionsfaciliteter beliggende i både Unionen og i lande uden for Unionen, som disse økonomiske aktører driver, indgår kontrakt med eller køber forsyninger fra, tidsplanen for eller et skøn over den forventede produktion i de følgende tre måneder for hver produktionsfacilitet beliggende i Unionen og i lande uden for Unionen, som disse økonomiske aktører driver virksomhed eller indgår kontrakt med, og nærmere oplysninger om eventuelle relevante forstyrrelser eller mangler i forsyningskæderne. For at sikre fuld inddragelse af den medlemsstat, hvor den økonomiske aktør har sin produktionsfacilitet, bør Kommissionen straks fremsende en kopi af anmodningen om oplysninger til den pågældende medlemsstat, og hvis denne medlemsstats kompetente myndighed anmoder herom, bør Kommissionen dele de oplysninger, den har indhentet, med den pågældende medlemsstat ved hjælp af sikre midler.

(53) Kommissionen bør kun anvende anmodninger om oplysninger til økonomiske aktører, hvis de oplysninger, der er nødvendige for at reagere hensigtsmæssigt på nødsituationen på det indre marked, såsom oplysninger, der er nødvendige for Kommissionens indkøb på vegne af medlemsstaterne eller i deres navn eller skøn over produktionskapaciteten hos producenter af kriserelevante varer, hvis forsyningskæder er blevet afbrudt, endnu ikke er tilgængelig for Kommissionen og ikke kan indhentes fra offentligt tilgængelige kilder eller som følge af frivillige oplysninger. Når Kommissionen fremsætter en anmodning om oplysninger ved hjælp af en gennemførelsesretsakt, bør den sikre, at fordelene for almenvellet vejer tungere end de mulige ulemper, som de berørte økonomiske aktører kan blive ramt af. Kommissionen bør tage hensyn til den byrde, som en sådan anmodning om oplysninger kan udgøre, navnlig for mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder (SMV'er), og bør fastsætte svarfristerne i overensstemmelse hermed. Når en økonomisk aktørs behandling af en anmodning om oplysninger potentielt kan forstyrre dennes aktiviteter betydeligt, bør den pågældende økonomiske aktør have mulighed for at afvise at give de ønskede oplysninger. Den økonomiske aktør bør være forpligtet til at give Kommissionen en begrundelse for ethvert afslag på at afgive de ønskede oplysninger. Sådanne grunde bør navnlig omfatte risikoen for ansvar for misligholdelse af kontraktlige fortrolighedsforpligtelser på grundlag af kontrakter, der er omfattet af retten i et land uden for Unionen, eller risikoen for videregivelse af oplysninger vedrørende den nationale sikkerhed i tilfælde af varer med mulige anvendelser i forbindelse med national sikkerhed, hvilket kan omfatte nationale reserver.

(54) Den maksimale frist for en økonomisk aktør til at besvare en anmodning om oplysninger bør være 20 arbejdsdage. Den specifikke individuelle frist bør fastsættes fra sag til sag og kan under visse omstændigheder være kortere. Den økonomiske aktør bør have mulighed for at anmode om en engangsforlængelse af fristen, som med Kommissionens udtrykkelige samtykke kan forlænge den samlede frist ud over 20 arbejdsdage. Det bør fastsættes, at enhver anmodning om forlængelse af fristen fra den økonomiske aktør indgives til Kommissionen i overensstemmelse med de kommunikationsordninger, der er fastsat i den individuelle afgørelse. Det bør også fastsættes, at den oprindelige frist anses for at være fuldt ud gældende, indtil Kommissionen har besvaret anmodningen om forlængelse.

(55) Aktiveringen af nødsituationstilstanden for det indre marked bør, hvor det er nødvendigt, også gøre det muligt at udløse anvendelsen af visse kriseresponsprocedurer, som indfører tilpasninger af reglerne for design, fremstilling, overensstemmelsesvurdering og markedsføring af varer, der er omfattet af Unionens harmoniserede regler og af visse regler, der omhandler de varer, der er omfattet af Unionens ramme for den generelle produktsikkerhed. Disse kriseresponsprocedurer bør gøre det muligt hurtigt at markedsføre produkter, der betegnes som kriserelevante varer, i en nødsituation. I tilfælde af harmoniserede produkter bør overensstemmelsesvurderingsorganerne prioritere overensstemmelsesvurderingen af kriserelevante varer frem for andre igangværende ansøgninger vedrørende andre produkter. De kompetente myndigheder i medlemsstaterne bør i tilfælde, hvor der er unødige forsinkelser i overensstemmelsesvurderingsprocedurerne for kriserelevante varer, kunne udstede tilladelser for sådanne varer, der ikke har været underkastet de gældende overensstemmelsesvurderingsprocedurer for at blive markedsført på deres respektive marked, forudsat at de opfylder de gældende sikkerhedskrav. Sådanne tilladelser bør kun være gyldige på den udstedende medlemsstats område, indtil deres gyldighed forlænges til Unionens område ved hjælp af en gennemførelsesretsakt fra Kommissionen. Gyldigheden af sådanne tilladelser, der fraviger overensstemmelsesvurderingsprocedurerne, bør begrænses til varigheden af nødsituationstilstanden for det indre marked. Med henblik på at lette udbuddet af harmoniserede og ikkeharmoniserede kriserelevante varer bør der desuden indføres en vis fleksibilitet med hensyn til mekanismerne for formodning om overensstemmelse og formodning om overensstemmelse med det generelle sikkerhedskrav. I forbindelse med en nødsituation i det indre marked bør fabrikanterne af kriserelevante varer også kunne basere sig på nationale og internationale standarder, der giver et beskyttelsesniveau, der svarer til de europæiske standarder, hvis referencer er offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*. Med hensyn til alene de harmoniserede kriserelevante varer i tilfælde, hvor sådanne europæiske standarder ikke eksisterer, eller hvor det er uforholdsmæssigt vanskeligt at overholde dem som følge af forstyrrelserne af det indre marked, bør Kommissionen kunne udstede fælles specifikationer, der giver formodning for overensstemmelse med henblik på at stille brugsklare tekniske løsninger til rådighed for fabrikanterne.

(56) Indførelsen af disse kriserelevante tilpasninger af de relevante sektorspecifikke EU-regler kræver målrettede tilpasninger af følgende 16 retsakter: Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/14/EF ([22]), 2006/42/EF ([23]), 2010/35/EU ([24]), 2014/29/EU ([25]), 2014/30/EU ([26]), 2014/33/EU ([27]), 2014/34/EU ([28]), 2014/35/EU ([29]), 2014/53/EU ([30]), 2014/68/EU ([31]) og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/424 ([32]),

([22]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/14/EF af 8. maj 2000 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om støjemission i miljøet fra maskiner til udendørs brug (EFT L 162 af 3.7.2000, s. 1).

([23]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/42/EF af 17. maj 2006 om maskiner og om ændring af direktiv 95/16/EF (EUT L 157 af 9.6.2006, s. 24).

([24]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/35/EU af 16. juni 2010 om transportabelt trykbærende udstyr og om ophævelse af Rådets direktiv 76/767/EØF, 84/525/EØF, 84/526/EØF, 84/527/EØF og 1999/36/EF (EUT L 165 af 30.6.2010, s. 1).

([25]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/29/EU af 26. februar 2014 om harmonisering af medlemsstaternes love om tilgængeliggørelse af simple trykbeholdere på markedet (EUT L 96 af 29.3.2014, s. 45).

([26]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/30/EU af 26. februar 2014 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om elektromagnetisk kompatibilitet (EUT L 96 af 29.3.2014, s. 79).

([27]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/33/EU af 26. februar 2014 om harmonisering af medlemsstaternes love om elevatorer og sikkerhedskomponenter til elevatorer (EUT L 96 af 29.3.2014, s. 251).

([28]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/34/EU af 26. februar 2014 om harmonisering af medlemsstaternes love om materiel og sikringssystemer til anvendelse i en potentielt eksplosiv atmosfære (EUT L 96 af 29.3.2014, s. 309).

([29]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/35/EU af 26. februar 2014 om harmonisering af medlemsstaternes love om tilgængeliggørelse på markedet af elektrisk materiel bestemt til anvendelse inden for visse spændingsgrænser (EUT L 96 af 29.3.2014, s. 357).

([30]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/53/EU af 16. april 2014 om harmonisering af medlemsstaternes love om tilgængeliggørelse af radioudstyr på markedet og om ophævelse af direktiv 1999/5/EF (EUT L 153 af 22.5.2014, s. 62).

([31]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/68/EU af 15. maj 2014 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om tilgængeliggørelse på markedet af trykbærende udstyr (EUT L 189 af 27.6.2014, s. 164).

([32]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/424 af 9. marts 2016 om tovbaneanlæg og om ophævelse af direktiv 2000/9/EF (EUT L 81 af 31.3.2016, s. 1).

(EU) 2016/425 ([33]), (EU) 2016/426 ([34]), (EU) nr. 305/2011 ([35]), (EU) 2023/988 ([36]) og (EU) 2023/1230 ([37]). Ændringerne, der fastsætter nødprocedurer i hver af de respektive retsakter, bør først finde anvendelse, når de specifikt aktiveres. Aktiveringen af nødprocedurerne under hver enkelt retsakt bør være betinget af, at nødsituationstilstanden for det indre marked aktiveres i henhold til nærværende forordning, og bør begrænses til de produkter, der betegnes som kriserelevante varer, og begrænses til varigheden af nødsituationstilstanden for det indre marked.

(57) I tilfælde, hvor der er betydelige risici for det indre markeds funktion, eller hvor der er alvorlig og vedvarende mangel på eller en usædvanlig stor efterspørgsel efter kriserelevante varer, kan foranstaltninger på EU-plan, der har til formål at sikre tilgængeligheden af kriserelevante varer, såsom prioriterede anmodninger, vise sig at være nødvendige for at sikre det indre markeds og dets forsyningskæders normale funktion.

(58) Som en sidste udvej til at sikre opretholdelsen af vitale samfundsmæssige funktioner eller økonomiske aktiviteter på det indre marked, hvor produktionen eller forsyningen af visse kriserelevante varer ikke kan opnås ved hjælp af andre foranstaltninger, bør Kommissionen kunne imødekomme anmodninger til økonomiske aktører, der er etableret i Unionen, om at producere eller levere visse kriserelevante varer. Når Kommissionen fremsætter en anmodning, bør den tage hensyn til den mulige negative indvirkning på konkurrencen på det indre marked og risikoen for at forværre markedsforvridninger. Desuden bør valget af modtagere af anmodningerne og dem, der nyder godt af anmodningerne, ikke være forskelsbehandlende.

(59) Den prioriterede anmodning bør være baseret på objektive, faktuelle, målbare og underbyggede data. Sådanne anmodninger bør tage hensyn til de økonomiske aktørers legitime interesser og de omkostninger og den indsats, der er nødvendig i forbindelse med enhver ændring i produktionssekvensen. Det bør klart fremgå af den prioriterede anmodning, at det udelukkende er den økonomiske aktør, der vælger at acceptere eller afvise anmodningen. Hvis den økonomiske aktør vælger at afvise den prioriterede anmodning, kan den økonomiske aktør også frit beslutte, om denne vil give en udtrykkelig afvisning, og om den skal give en begrundelse, når den underretter Kommissionen om afvisningen.

(60) Når forpligtelsen til at opfylde den prioriterede anmodning accepteres, bør den have forrang for enhver leveringsforpligtelse i henhold til privat eller offentlig ret. Hver enkelt prioriterede anmodning bør afgives til en retfærdig og rimelig pris. Det bør være muligt at gennemføre beregningen af en sådan pris på grundlag af de gennemsnitlige markedspriser i de seneste år, forudsat at en eventuel stigning eller fald begrundes, f.eks. under henvisning til inflation eller fremstillingsomkostninger. I lyset af betydningen af at sikre forsyningen af kriserelevante varer, som er nødvendige for opretholdelsen af vitale samfundsmæssige funktioner eller økonomiske aktiviteter på det indre marked, bør overholdelse af forpligtelsen til at udføre en prioriteret anmodning ikke medføre ansvar over for tredjeparter for skader, der kan opstå som følge af manglende opfyldelse af kontraktlige forpligtelser, der er underlagt en medlemsstats ret, i det omfang misligholdelsen af kontraktlige forpligtelser var nødvendig for at overholde den krævede prioritering. Økonomiske aktører, der potentielt er omfattet af en prioriteret anmodning, bør have mulighed for på betingelserne i deres kommercielle kontrakter at fastsætte de mulige konsekvenser af en prioriteret anmodning. Produktansvar som omhandlet i Rådets direktiv 85/374/EØF ([38]) er, uden at dette berører anvendelsen af andre bestemmelser, ikke omfattet af denne ansvarsfritagelse.

([33]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/425 af 9. marts 2016 om personlige værnemidler og om ophævelse af Rådets direktiv 89/686/EØF (EUT L 81 af 31.3.2016, s. 51).

([34]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/426 af 9. marts 2016 om apparater, der forbrænder gasformigt brændstof og om ophævelse af direktiv 2009/142/EF (EUT L 81 af 31.3.2016, s. 99).

([35]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 305/2011 af 9. marts 2011 om fastlæggelse af harmoniserede betingelser for markedsføring af byggevarer og om ophævelse af Rådets direktiv 89/106/EØF (EUT L 88 af 4.4.2011, s. 5).

([36]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/988 af 10. maj 2023 om produktsikkerhed i almindelighed, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1025/2012 og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2020/1828 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/95/EF og Rådets direktiv 87/357/EØF (EUT L 135 af 23.5.2023, s. 1).

([37]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/1230 af 14. juni 2023 om maskiner og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/42/EF og af Rådets direktiv 73/361/EØF (EUT L 165 af 29.6.2023, s. 1).

([38]) Rådets direktiv 85/374/EØF af 25. juli 1985 om tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om produktansvar (EFT L 210 af 7.8.1985, s. 29).

(61) Hvis den økonomiske aktør udtrykkeligt har accepteret en prioriteret anmodning, og Kommissionen har vedtaget en gennemførelsesretsakt efter en sådan accept, bør den økonomiske aktør opfylde alle betingelserne i den pågældende gennemførelsesretsakt. Den økonomiske aktørs manglende overholdelse af de betingelser, der er fastsat i gennemførelsesretsakten, bør medføre, at fordelen ved et afkald på ansvar i kontraktforhold fortabes. Hvis den manglende overholdelse er forsætlig eller skyldes grov uagtsomhed, kan den økonomiske aktør også pålægges en bøde under overholdelse af proportionalitetsprincippet. Det bør ikke være muligt at pålægge økonomiske aktører, der ikke udtrykkeligt har accepteret en prioriteret anmodning, bøder.

(62) Hvis Kommissionen af en eller flere medlemsstater underrettes om mangel på kriserelevante varer og tjenesteydelser eller en risiko herfor, bør Kommissionen kunne anbefale disse medlemsstater at træffe foranstaltninger med henblik på at sikre en hurtig forøgelse af tilgængeligheden af kriserelevante varer og tjenesteydelser. Kommissionen bør overveje de påtænkte foranstaltningers indvirkning på de berørte økonomiske aktører. Sådanne henstillinger kan omfatte foranstaltninger, der har til formål at lette udvidelse, ændret anvendelse eller etablering af ny produktionskapacitet for kriserelevante varer eller ny kapacitet i forbindelse med kriserelevante serviceaktiviteter samt med henblik på at fremskynde de relevante og gældende godkendelses-, tilladelses- og registreringsprocedurer.

(63) Hvis Kommissionen af en eller flere medlemsstater underrettes om mangel på kriserelevante varer eller kriserelevante tjenesteydelser, bør Kommissionen fremsende disse oplysninger til alle medlemsstaternes kompetente myndigheder og strømline koordineringen af indsatsen. For at sikre tilgængeligheden af visse kriserelevante varer eller kriserelevante tjenesteydelser i en nødsituation for det indre marked og med henblik på at bringe nødsituationen for det indre marked til ophør bør Kommissionen desuden kunne anbefale, at medlemsstaterne fordeler disse varer eller tjenesteydelser under behørig hensyntagen til principperne om solidaritet, nødvendighed og proportionalitet. Kommissionen bør hjælpe med at koordinere denne fordeling.

(64) Ud over muligheden for fælles indkøb mellem Kommissionen og en eller flere medlemsstater og som fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2024/2509 ([39]) (»finansforordningen«) bør en eller flere medlemsstater også kunne anmode Kommissionen om at iværksætte et udbud på deres vegne eller i deres navn med henblik på køb af varer og tjenesteydelser af kritisk betydning eller af kriserelevante varer og tjenesteydelser med henblik på at udnytte Kommissionens købekraft og forhandlingsposition under overvågningstilstanden for det indre marked eller nødsituationstilstanden for det indre marked. Sådanne udbud bør omfatte den ordregivende myndigheds eller den ordregivende enheds erhvervelse ved hjælp af en kontrakt af kriserelevante bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser og erhvervelse eller leje af jord, bygninger eller anden fast ejendom fra økonomiske aktører, som den pågældende ordregivende myndighed eller ordregivende enhed har valgt med henblik på at reagere på krisen. Kommissionen bør kunne gennemføre den relevante udbudsprocedure på medlemsstaternes vegne eller i deres navn på grundlag af en aftale mellem parterne eller fungere som grossist ved at købe, oplagre og videresælge eller donere varer og tjenesteydelser, herunder leje af jord, bygninger eller anden fast ejendom, til de deltagende medlemsstater eller partnerorganisationer, som den har udvalgt.

(65) Det blev klart under covid-19-krisen, at Kommissionen bør være i stand til at indkøbe kriserelevante varer og tjenesteydelser sammen med staterne i Den Europæiske Frihandelssammenslutning (EFTA) og lande uden for Unionen såsom de europæiske mikrostater. Eventuelle fælles udbudsprocedurer, der iværksættes med henblik på erhvervelse af kriserelevante varer og tjenesteydelser eller varer og tjenesteydelser af kritisk betydning, bør ikke have en negativ indvirkning på det indre markeds funktion og bør ikke udgøre forskelsbehandling eller en begrænsning af handelen, og sådanne udbudsprocedurer bør heller ikke medføre konkurrenceforvridning eller have nogen direkte finansiel indvirkning på budgettet i de lande, der ikke deltager i den fælles udbudsprocedure. Det er også vigtigt at sikre, at medlemsstaterne koordinerer deres foranstaltninger med støtte fra Kommissionen og bestyrelsen, inden de iværksætter procedurer for indkøb af kriserelevante varer og tjenesteydelser. I beredskabsfasen bør medlemsstaterne indføre et system, der gør det muligt at identificere de ordregivende myndigheder og de ordregivende myndigheder, der er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU ([40]) og 2014/25/EU ([41]), og som indkøber kriserelevante varer og tjenesteydelser i nødsituationer. Medlemsstaterne bør kunne forlade sig på de centrale forbindelseskontorer med hensyn til indsamling og videregivelse af oplysninger om igangværende og planlagte

([39]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2024/2509 af 23. september 2024 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget (EUT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

([40]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 65).

([41]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/25/EU af 26. februar 2014 om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester og om ophævelse af direktiv 2004/17/EF (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 243).

indkøb foretaget af ordregivende myndigheder og ordregivende enheder på deres område med henblik på overholdelse af koordineringsklausulen i denne forordning.

(66) Aftalen om Kommissionens indkøb på vegne af en eller flere medlemsstater eller i deres navn eller fælles indkøb mellem Kommissionen og en eller flere medlemsstater bør, hvor det er relevant, indeholde en eksklusivitetsklausul, i henhold til hvilken de deltagende medlemsstater forpligter sig til ikke at indkøbe de pågældende kriserelevante varer eller kriserelevante tjenesteydelser gennem andre kanaler og til ikke at føre parallelle forhandlinger. Hvis der er fastsat en sådan eksklusivitetsklausul, bør den fastsætte, at hvis medlemsstaterne har yderligere indkøbsbehov, og et sådant udbud ikke underminerer det igangværende fælles indkøb eller indkøb på vegne af eller i medlemsstaternes navn ifølge Kommissionens vurdering, er det muligt for de deltagende medlemsstater at iværksætte deres egen udbudsprocedure. Med henblik på det fælles indkøb bør EFTA-stater og EU-kandidatlande samt Fyrstendømmet Andorra, Fyrstendømmet Monaco, Republikken San Marino og Vatikanstaten betragtes som deltagende medlemsstater, hvis de beslutter at deltage i det fælles indkøb. Formålet med eksklusivitetsklausulen er at sikre, at det igangværende fælles indkøb eller indkøb på vegne af eller i medlemsstaternes navn ikke undergraves. De minimis-udbud berører ikke sådanne udbud, og medlemsstaternes ordregivende myndigheder og ordregivende enheder bør derfor have mulighed for at iværksætte en udbudsprocedure, der ligger under tærskelværdierne i direktiv 2014/24/EU og 2014/25/EU. Da udbud fra en økonomisk aktør, der ikke deltager i det igangværende udbud, ikke underminerer det igangværende udbud, bør eksklusivitetsklausulen i denne forordning desuden ikke finde anvendelse på denne type udbud. Hvis en medlemsstat beslutter at deltage i fælles udbud eller indkøb på vegne af eller i medlemsstaternes navn med henblik på at erhverve kriserelevante varer og tjenesteydelser, bør den kunne anvende de centrale forbindelseskontorer, der er omhandlet i denne forordning, til at underrette alle ordregivende myndigheder og ordregivende enheder på dens område om det igangværende udbud, der udløser anvendelsen af eksklusivitetsklausulen.

(67) Gennemsigtighed er et centralt princip i forbindelse med effektive offentlige indkøb, et princip, som forbedrer konkurrencen, øger effektiviteten og skaber lige vilkår. Europa-Parlamentet bør underrettes om procedurer for fælles indkøb i henhold til denne forordning og efter anmodning gives adgang til de kontrakter, der indgås som følge af disse procedurer, forudsat at forretningshemmeligheder, enhver personoplysning, medlemsstaternes nationale sikkerhed og forretningsmæssigt følsomme oplysninger beskyttes på passende vis.

(68) Det er nødvendigt at give indehaverne af oplysninger garantier for, at de oplysninger, de har givet som følge af anvendelsen af denne forordning, behandles og anvendes under overholdelse af principperne om nødvendighed og proportionalitet. Oplysninger, der modtages via overvågning, anmodninger om oplysninger og prioriterede anmodninger, bør derfor kun anvendes af EU-institutioner, -organer, -kontorer eller -agenturer og deres personale, medlemsstaternes myndigheder og deres personale eller enkeltpersoner, herunder bestyrelsens medlemmer og observatører til det formål, hvortil der blev anmodet om sådanne oplysninger.

(69) Idet bestyrelsen fungerer som et rådgivende organ for Kommissionen, bør det respektere Kommissionens principper, standarder og regler vedrørende beskyttelse af klassificerede informationer og følsomme ikkeklassificerede informationer, herunder bl.a. bestemmelser om udveksling, behandling og opbevaring af sådanne informationer, som fastsat i Kommissionens afgørelse (EU, Euratom) 2015/443 ([42]) og (EU, Euratom) 2015/444 ([43]). Ansatte i Kommissionen og andre EU-institutioner og -organer, der har adgang til klassificerede informationer og følsomme ikkeklassificerede informationer vedrørende bestyrelsens arbejde, bør være bundet af fortrolighedskravene i artikel 339 i TEUF, selv efter at deres hverv er ophørt.

([42]) Kommissionens afgørelse (EU, Euratom) 2015/443 af 13. marts 2015 om sikkerhedsbeskyttelse i Kommissionen (EUT L 72 af 17.3.2015, s. 41).

([43]) Kommissionens afgørelse (EU, Euratom) 2015/444 af 13. marts 2015 om reglerne for sikkerhedsbeskyttelse af EU's klassificerede informationer (EUT L 72 af 17.3.2015, s. 53).

(70) Hvis behandling af personoplysninger indgår i de aktiviteter, der skal udføres i henhold til denne forordning, bør en sådan behandling være i overensstemmelse med den relevante EU-lovgivning om beskyttelse af personoplysninger, dvs. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 ([44]) og (EU) 2018/1725 ([45]).

(71) Det er nødvendigt at fastsætte regler for digitale værktøjer for at sikre beredskab, når der reageres rettidigt og effektivt på eventuelle fremtidige nødsituationer for at sikre det indre markeds fortsatte funktion, den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser og personer i krisetider og tilgængeligheden af kriserelevante varer og tjenesteydelser for borgere, virksomheder og offentlige myndigheder. Denne forordning bør også fastsætte regler for digitale værktøjer, der sikrer prioritering og fremskyndelse af godkendelses-, registrerings- eller angivelsesprocedurer for at lette den frie bevægelighed for personer og sikker overførsel og udveksling af oplysninger. Kommissionen og medlemsstaterne bør så vidt muligt genanvende eller udvide deres eksisterende digitale værktøjer. Hvis dette ikke er muligt, bør Kommissionen og medlemsstaterne, hvor det er nødvendigt og berettiget, indføre nye digitale værktøjer. Kommissionen bør fastsætte de tekniske aspekter af sådanne værktøjer eller infrastrukturer ved hjælp af gennemførelsesretsakter.

(72) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af denne forordning bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser, for så vidt angår specifikationerne for beredskabsrammen vedrørende beredskab, samarbejde, udveksling af oplysninger og krisekommunikation for overvågningstilstande og nødsituationstilstande for det indre marked. Desuden bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser for så vidt angår muligheden for at vedtage afbødende foranstaltninger, navnlig administrative ordninger, digitale værktøjer og modeller, der letter den frie bevægelighed for personer. Kommissionen bør endvidere tillægges gennemførelsesbeføjelser, for så vidt angår aktivering af specifikke nødresponsforanstaltninger i forbindelse med en nødsituationstilstand for det indre marked for at muliggøre en hurtig og koordineret respons. Desuden bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser for så vidt angår fastlæggelse af tekniske aspekter af specifikke digitale værktøjer til støtte for målene i denne forordning. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 ([46]).

(73) Kommissionen bør vedtage gennemførelsesretsakter, der finder anvendelse straks, når det er bydende nødvendigt i behørigt begrundede særligt hastende tilfælde vedrørende krisens indvirkning på det indre marked.

(74) Denne forordning respekterer de grundlæggende rettigheder og overholder de principper, der er anerkendt i navnlig Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (»chartret«). Den respekterer navnlig retten til privatlivets fred for de økonomiske aktører, der er fastsat i chartrets artikel 7, retten til databeskyttelse, der er fastsat i chartrets artikel 8, friheden til at oprette og drive egen virksomhed og aftalefriheden, som er beskyttet ved chartrets artikel 16, ejendomsretten, der er beskyttet ved chartrets artikel 17, retten til kollektive forhandlinger og retten til at tage kollektive skridt, der er beskyttet ved chartrets artikel 28, og retten til adgang til effektive retsmidler og til en upartisk domstol som fastsat i chartrets artikel 47.

(75) Denne forordning bør ikke berøre arbejdsmarkedets parters autonomi som anerkendt i TEUF.

(76) Denne forordning bør ikke fortolkes således, at den påvirker retten til miljøbeskyttelse, retten til kollektive forhandlinger og retten til kollektive skridt i overensstemmelse med chartret, herunder arbejdstageres og arbejdsgiveres ret til at tage kollektive skridt for at forsvare deres interesser, herunder strejke, og retten eller friheden til at strejke eller til at træffe andre foranstaltninger, der er omfattet af de specifikke arbejdsmarkedsordninger i medlemsstaterne i overensstemmelse med national ret eller praksis.

(77) Andre EU-retsakter såsom dem, der fastsætter forpligtelser for økonomiske aktører til at stille data til rådighed for offentlige myndigheder, berører ikke denne forordning. Hvis andre EU-retsakter også indeholder bestemmelser om anmodninger om oplysninger fra Kommissionen, som har samme formål som dem, der er fastsat i denne forordning, efter at Rådet har aktiveret nødsituationstilstanden for det indre marked, bør kun de relevante bestemmelser i denne forordning vedrørende anmodninger om oplysninger finde anvendelse.

([44]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1).

([45]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1725 af 23. oktober 2018 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af forordning (EF) nr. 45/2001 og afgørelse nr. 1247/2002/EF (EUT L 295 af 21.11.2018, s. 39).

([46]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13).

(78) Unionen er fortsat fuldt engageret i international solidaritet og støtter kraftigt princippet om, at alle foranstaltninger, der anses for nødvendige i henhold til denne forordning, herunder foranstaltninger, der er nødvendige for at forebygge eller afhjælpe kritiske mangler, gennemføres på en måde, der er målrettet, gennemsigtig, forholdsmæssig, midlertidig og i overensstemmelse med forpligtelserne i Verdenshandelsorganisationen (WTO).

(79) EU-rammen bør omfatte interregionale elementer med henblik på at etablere sammenhængende, tværsektorielle, grænseoverskridende overvågnings- og nødresponsforanstaltninger for det indre markeds beredskab, navnlig under hensyntagen til ressourcer, kapaciteter og sårbarheder i naboregioner, navnlig grænseregioner.

(80) Kommissionen bør foretage en regelmæssig evaluering af denne forordnings funktion og effektivitet og forelægge en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet, herunder en evaluering af bestyrelsens arbejde, stresstest, uddannelses- og kriseprotokoller, kriterierne for aktivering af overvågningstilstanden for det indre marked og nødsituationstilstanden for det indre marked samt anvendelsen af digitale værktøjer. Desuden bør der indsendes rapporter senest fire måneder efter deaktiveringen af overvågningstilstanden for det indre marked eller nødsituationstilstanden for det indre marked, alt efter hvad der er relevant. Disse rapporter bør indeholde en evaluering af de foranstaltninger, der er gennemført i henhold til denne forordning i forbindelse med den krise, der førte til aktivering af denne tilstand, navnlig af effektiviteten af disse foranstaltninger. Disse rapporter kan foreslå eventuelle forbedringer, hvis det er nødvendigt, og ledsages, hvor det er relevant, af relevante lovgivningsmæssige forslag.

(81) Rådets forordning (EF) nr. 2679/98 ([47]) indeholder bestemmelser om en mekanisme for bilaterale drøftelser og underretninger om hindringer for det indre markeds funktion. For at undgå overlapning af regler, når nødsituationstilstanden for det indre marked er blevet aktiveret, bør nævnte forordning ændres i overensstemmelse hermed. Forordning (EF) nr. 2679/98 bør ikke på nogen måde påvirke udøvelsen af grundlæggende rettigheder, der er anerkendt på EU-plan og i medlemsstaterne, herunder retten eller friheden til at strejke eller til at tage andre skridt, der er omfattet af specifikke ordninger for arbejdsmarkedsrelationer i medlemsstaterne, i overensstemmelse med national ret eller praksis. Den bør heller ikke berøre retten til at forhandle, indgå kollektive overenskomster eller til at tage kollektive skridt i overensstemmelse med national ret eller praksis.

(82) Målet for denne forordning, nemlig at sikre, at det indre marked fungerer gnidningsløst og uforstyrret ved at indføre beredskabs-, overvågnings- og nødsituationsforanstaltninger i hele det indre marked for at lette koordineringen af responsforanstaltninger i tilfælde af en krise, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af handlingens omfang eller virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

AFSNIT I

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

KAPITEL I

Genstand, mål, anvendelsesområde og definitioner

Artikel 1

Genstand og formål

1. Denne forordning fastlægger en ramme for harmoniserede foranstaltninger til effektivt at foregribe, forberede sig på og reagere på krisers indvirkning på det indre marked.

2. Den i stk. 1 omhandlede ramme har til hensigt at:

([47]) Rådets forordning (EF) nr. 2679/98 af 7. december 1998 om det indre markeds funktion med hensyn til fri bevægelighed for varer mellem medlemsstaterne (EFT L 337 af 12.12.1998, s. 8).

a) sikre og lette den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser og personer, herunder arbejdstagere

b) sikre tilgængeligheden af varer og tjenesteydelser af kritisk betydning og kriserelevante varer og tjenesteydelser på det indre marked, hvor medlemsstaterne har vedtaget eller sandsynligvis vil vedtage divergerende nationale foranstaltninger

c) forhindre, at der skabes hindringer for et velfungerende indre marked.

3. Denne forordning fastsætter navnlig:

a) regler for oprettelse og funktion af en bestyrelse for nødsituationer for det indre marked og det indre markeds modstandsdygtighed, der skal bistå og rådgive Kommissionen med hensyn til at foregribe, forebygge eller reagere på en krises indvirkning på det indre marked

b) beredskabsforanstaltninger i forbindelse med foregribelse, planlægning og modstandsdygtighed

c) foranstaltninger under overvågningstilstanden for det indre marked til håndtering af indvirkningerne af en trussel om en krise, der potentielt kan udvikle sig til en nødsituation for det indre marked

d) foranstaltninger under nødsituationstilstanden for det indre marked til håndtering af en krises indvirkning på det indre marked, herunder foranstaltninger, der letter den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser og personer, herunder arbejdstagere, under denne tilstand

e) regler om offentlige indkøb under overvågnings- og nødsituationstilstande for det indre marked

f) regler om levering af digitale værktøjer og samarbejdet mellem de kompetente myndigheder.

Artikel 2

Anvendelsesområde

1. Denne forordning finder anvendelse på varer, tjenesteydelser og personer, herunder arbejdstagere, i det indre marked.

2. Denne forordning finder ikke anvendelse på:

a) lægemidler som defineret i artikel 1, nr. 2), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/83/EF ([48])

b) medicinsk udstyr som defineret i artikel 2, litra e), i forordning (EU) 2022/123

c) andre medicinske modforanstaltninger som omhandlet i artikel 3, nr. 10), i forordning (EU) 2022/2371 og opført på den liste, der er opstillet i overensstemmelse med artikel 7, stk. 1, i forordning (EU) 2022/2372

d) halvledere som defineret i artikel 2, nr. 1), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/1781 ([49])

e) energiprodukter som omhandlet i artikel 2, stk. 1, i Rådets direktiv 2003/96/EF ([50]), elektricitet som omhandlet i artikel 2, stk. 2, i nævnte direktiv og andre produkter som omhandlet i artikel 2, stk. 3, i nævnte direktiv

([48]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/83/EF af 6. november 2001 om oprettelse af en fællesskabskodeks for humanmedicinske lægemidler (EFT L 311 af 28.11.2001, s. 67).

([49]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/1781 af 13. september 2023 om fastlæggelse af en ramme for foranstaltninger til styrkelse af det europæiske økosystem for halvledere og om ændring af forordning (EU) 2021/694 (mikrochipforordningen) (EUT L 229 af 18.9.2023, s. 1).

([50]) Rådets direktiv 2003/96/EF af 27. oktober 2003 om omstrukturering af EF-bestemmelserne for beskatning af energiprodukter og elektricitet (EUT L 283 af 31.10.2003, s. 51).

f) finansielle tjenesteydelser såsom bank-, kredit-, forsikrings- og genforsikringsvirksomhed, arbejdsmarkedsrelaterede eller personlige pensionsordninger, værdipapirer, investeringsfonde, betalings- og investeringsrådgivning, herunder de tjenesteydelser og aktiviteter, der er anført i bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/36/EU ([51]), samt afregnings- og clearingvirksomhed og rådgivning, formidling og andre finansielle hjælpetjenester

g) forsvarsrelaterede produkter som defineret i artikel 3, nr. 1), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/43/EF ([52]) eller som defineret i medlemsstaternes nationale ret i overensstemmelse med EU-retten.

3. Uanset denne artikels stk. 2, litra a), b) og c), finder artikel 20-23 og artikel 44 i denne forordning anvendelse på de produkter, der er omhandlet i nævnte litraer.

4. Denne forordning berører ikke andre EU-retsakter, der fastsætter specifikke regler om kriserespons eller krisestyring, såsom:

a) Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1313/2013/EU ([53]), der fastsætter en EU-civilbeskyttelsesmekanisme

b) de relevante bestemmelser i forordning (EU) 2015/479 vedrørende Kommissionens beføjelse til at vurdere, om det er hensigtsmæssigt at indføre restriktioner for eksport af varer i overensstemmelse med Unionens internationale rettigheder og forpligtelser

c) forordning (EU) 2022/2371 og (EU) 2022/2372 vedrørende EU-rammen for sundhedssikkerhed

d) afgørelse 2014/415/EU om fastlæggelse af de integrerede ordninger for politisk kriserespons (IPCR), herunder IPCR's politiske koordinerende rolle, og gennemførelsesafgørelse (EU) 2018/1993 om regler for disse ordningers funktion.

5. Denne forordning berører ikke Unionens konkurrenceregler, herunder kartel-, fusions- og statsstøtteregler.

6. Denne forordning berører ikke medlemsstaternes ansvar for at beskytte den nationale sikkerhed eller deres beføjelser til at beskytte væsentlige statslige funktioner, herunder sikring af statens territoriale integritet og opretholdelse af lov og orden. Navnlig forbliver den nationale sikkerhed den enkelte medlemsstats eneansvar.

7. Denne forordning berører ikke udøvelsen af grundlæggende rettigheder i overensstemmelse med Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (»chartret«). Denne forordning berører navnlig ikke retten til at strejke eller retten til at tage andre skridt, der er omfattet af specifikke ordninger for arbejdsmarkedsrelationer i medlemsstaterne, i overensstemmelse med national ret og praksis. Den berører heller ikke retten til at forhandle, indgå og håndhæve kollektive aftaler eller retten til at tage kollektive skridt i overensstemmelse med national ret og praksis.

Artikel 3

Definitioner

I denne forordning forstås ved:

1) »krise«: en usædvanlig uventet og pludselig, naturlig eller menneskeskabt begivenhed af ekstraordinær karakter og omfang, der finder sted i eller uden for Unionen, som har eller kan have en alvorlig negativ indvirkning på det indre markeds funktion, og som forstyrrer den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser og personer eller forstyrrer dets forsyningskæders funktion

2) »overvågningstilstand for det indre marked«: en ramme for håndtering af truslen om en krise, som har potentiale til at udvikle sig til en nødsituation for det indre marked inden for de næste seks måneder

([51]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/36/EU af 26. juni 2013 om adgang til at udøve virksomhed som kreditinstitut og om tilsyn med kreditinstitutter, om ændring af direktiv 2002/87/EF og om ophævelse af direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF (EUT L 176 af 27.6.2013, s. 338).

([52]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/43/EF af 6. maj 2009 om forenkling af vilkår og betingelser for overførsel af forsvarsrelaterede produkter inden for Fællesskabet (EUT L 146 af 10.6.2009, s. 1).

([53]) Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1313/2013/EU af 17. december 2013 om en EU-civilbeskyttelsesmekanisme (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 924).

3) »nødsituationstilstand for det indre marked«: en ramme for håndtering af en krise med en betydelig negativ indvirkning på det indre marked, som i alvorlig grad forstyrrer den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser og personer, eller, hvis en sådan alvorlig forstyrrelse har været eller sandsynligvis vil være genstand for divergerende nationale foranstaltninger, dets forsyningskæders funktion

4) »kritisk vigtige sektorer«: sektorer, der er af systematisk og vital betydning for Unionen og dens medlemsstater til opretholdelse af den offentlige sikkerhed, den offentlige tryghed, den offentlige orden, folkesundheden, og hvis forstyrrelse, sammenbrud, tab eller ødelæggelse kan have en betydelig negativ indvirkning på det indre markeds funktion i tilfælde af en trussel om en krise

5) »varer af kritisk betydning« eller »tjenesteydelser af kritisk betydning«, samlet benævnt »varer og tjenesteydelser af kritisk betydning«: varer eller tjenesteydelser, der er ikkesubstituerbare, ikkediversificerbare eller nødvendige for opretholdelsen af vitale samfundsmæssige funktioner eller økonomiske aktiviteter med henblik på at sikre et velfungerende indre marked og dets forsyningskæder i kritisk vigtige sektorer, og som er opført i en gennemførelsesretsakt vedtaget af Rådet i henhold til artikel 14, stk. 1

6) »kriserelevante varer« eller »kriserelevante tjenesteydelser«, samlet benævnt »kriserelevante varer og tjenesteydelser«: varer eller tjenesteydelser, der er ikkesubstituerbare, ikkediversificerbare eller nødvendige for opretholdelsen af vitale samfundsmæssige funktioner eller økonomiske aktiviteter for at sikre et velfungerende indre marked og dets forsyningskæder, og som anses for at være afgørende for at reagere på en krise, og som er opført i en gennemførelsesretsakt vedtaget af Rådet i henhold til artikel 18, stk. 4

7) »væsentlige hændelser«: hændelser, der i væsentlig grad forstyrrer eller har potentiale til i væsentlig grad at forstyrre det indre markeds og dets forsyningskæders funktion

8) »relevant økonomisk aktør«: en økonomisk aktør i forsyningskæden, der har evnen eller kapaciteten til at producere eller distribuere en af følgende:

   a) varer af kritisk betydning og tjenesteydelser af kritisk betydning

   b) kriserelevante varer eller kriserelevante tjenesteydelser

   c) komponenter af varer omhandlet i litra a) og b)

9) »mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder« eller »SMV'er«: mikrovirksomheder samt små og mellemstore virksomheder som defineret i artikel 2 i bilaget til Kommissionens henstilling 2003/361/EF ([54]).

KAPITEL II

Forvaltning

Artikel 4

Bestyrelsen for nødsituationer for det indre marked og det indre markeds modstandsdygtighed

1. Der oprettes en bestyrelse for nødsituationer for det indre marked og det indre markeds modstandsdygtighed (»bestyrelsen«).

2. Bestyrelsen består af en repræsentant fra hver medlemsstat og en repræsentant fra Kommissionen. Hver medlemsstat udpeger en repræsentant og en suppleant. Desuden kan medlemsstaterne udpege en sektorspecifik ad hoc-repræsentant, hvis det er relevant, afhængigt af krisens art.

3. En repræsentant for Kommissionen varetager formandskabet for bestyrelsen, og Kommissionen varetager sekretariatsopgaverne for bestyrelsen.

4. Formanden for bestyrelsen (»formanden«) indbyder en repræsentant for Europa-Parlamentet som permanent observatør i bestyrelsen.

([54]) Kommissionens henstilling 2003/361/EF af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36).

5. Formanden kan indbyde eksperter med særlig viden til at deltage som observatører i bestyrelsens arbejde og til at deltage i specifikke møder på ad hoc-basis, hvis en sådan deltagelse er relevant i betragtning af dagsordenen for mødet. Sådanne eksperter kan omfatte repræsentanter for økonomiske aktører, interesseorganisationer og arbejdsmarkedets parter.

6. Formanden indbyder repræsentanter for andre kriserelevante organer på EU-plan som observatører til de relevante møder i bestyrelsen.

7. Formanden indbyder repræsentanter for internationale organisationer og lande uden for Unionen til at deltage i relevante møder i bestyrelsen i overensstemmelse med de relevante bilaterale eller internationale aftaler.

8. Observatører har dog ikke stemmeret og må ikke deltage i udformningen af bestyrelsens udtalelser, henstillinger eller rådgivning. Hvis det er relevant, kan formanden opfordre disse observatører til at bidrage med oplysninger og indsigt.

9. Bestyrelsen mødes mindst tre gange om året. På sit første møde vedtager bestyrelsen på forslag af og efter aftale med Kommissionen selv sin forretningsorden.

10. Bestyrelsen kan vedtage udtalelser, henstillinger eller rapporter inden for rammerne af sine opgaver fastsat i artikel 5. Kommissionen tager på en gennemsigtig måde videst muligt hensyn til disse udtalelser, henstillinger eller rapporter.

Artikel 5

Bestyrelsens opgaver

1. Med henblik på beredskabsplanlægning på det indre marked i henhold til artikel 9-13 bistår og rådgiver bestyrelsen Kommissionen i forbindelse med følgende opgaver:

a) foreslå ordninger for administrativt samarbejde for at fremme udveksling af oplysninger mellem Kommissionen og medlemsstaterne under overvågnings- og nødsituationstilstande for det indre marked, der skal være indeholdt i beredskabsrammen, som er omhandlet i artikel 9

b) vurdere hændelser, som medlemsstaterne har meddelt Kommissionen om i overensstemmelse med artikel 13, og deres indvirkning på det indre marked og dets forsyningskæder

c) indsamle oplysninger med henblik på at opnå fremsynsviden om muligheden for, at der opstår en krise, gennemføre dataanalyser og tilvejebringe markedsoplysninger

d) foretage høringer af repræsentanterne for økonomiske aktører, herunder SMV'er, og for industrien samt, hvor det er relevant, arbejdsmarkedets parter med henblik på at indsamle markedsoplysninger i overensstemmelse med artikel 43

e) analysere aggregerede data modtaget fra andre kriserelevante organer på EU-plan og internationalt plan

f) vedligeholde et register over nationale kriseforanstaltninger og EU-kriseforanstaltninger, der er blevet truffet under tidligere kriser, og som har haft en indvirkning på det indre marked og dets forsyningskæder, og

g) rådgive om hvilke foranstaltninger, der skal vælges med henblik på at foregribe og forberede sig på en krise, samtidig med at det indre markeds modstandsdygtighed styrkes, og rådgive om gennemførelsen af de valgte foranstaltninger.

2. Med henblik på overvågningstilstanden for det indre marked, jf. artikel 14, bistår og rådgiver bestyrelsen Kommissionen med følgende opgaver:

a) fastlægge, om kriterierne for aktivering eller deaktivering af overvågningstilstanden for det indre marked er opfyldt med henblik på at fastslå, om truslen om en krise som omhandlet i artikel 3, nr. 2), er til stede, og omfanget af en sådan trussel

b) koordinere og lette udveksling og deling af oplysninger, herunder med andre relevante organer og andre kriserelevante organer på EU-plan samt, hvor det er relevant, med lande uden for Unionen, med særlig vægt på EU-kandidatlande og udviklingslande, og med internationale organisationer, og

c) analyse og drøftelse af indvirkningen af truslen om en krise på det indre marked under behørig hensyntagen til situationen i grænseregionerne med henblik på at finde mulige løsninger.

3. Med henblik på nødsituationstilstanden for det indre marked, jf. artikel 18, bistår og rådgiver bestyrelsen Kommissionen med følgende opgaver:

a) analysere kriserelevante oplysninger indsamlet af medlemsstaterne eller Kommissionen

b) fastlægge om kriterierne for aktivering eller deaktivering af nødsituationstilstanden for det indre marked er opfyldt

c) rådgive om hvilke foranstaltninger, der skal vælges med henblik på en reaktion på EU-plan på nødsituationen for det indre marked, og rådgive om gennemførelsen af de valgte foranstaltninger

d) foretage en gennemgang af nationale kriseforanstaltninger

e) koordinere og lette udveksling og deling af oplysninger, herunder med andre relevante organer og andre kriserelevante organer på EU-plan samt, hvor det er relevant, med lande uden for Unionen, med særlig vægt på EU-kandidatlandene og udviklingslande, og med internationale organisationer

f) analyse og drøftelse af krisens indvirkning på det indre marked under behørig hensyntagen til situationen i grænseregionerne med henblik på at finde mulige løsninger, og

g) udarbejde, hvor det er relevant, en liste over kategorier af personer, der er involveret i produktion eller levering af kriserelevante varer og tjenesteydelser, for hvilke det er nødvendigt at udarbejde fælles skabeloner og formularer, som medlemsstaterne kan anvende på frivillig basis.

4. Kommissionen sikrer, at alle organer på EU-plan, der er relevante for den respektive krise, involveres i bestyrelsens arbejde. Bestyrelsen samarbejder og koordinerer, hvor det er relevant, tæt med andre kriserelevante organer på EU-plan og Det Europæiske Udvalg for Kritiske Råstoffer, der er nedsat ved forordning (EU) 2024/1252 Kommissionen sikrer koordinering med de foranstaltninger, der gennemføres gennem andre EU-mekanismer, såsom EU-civilbeskyttelsesmekanismen, IPCR, EU's ramme for sundhedssikkerhed og rammen for Europæiske Kritiske Råstoffer. Bestyrelsen sikrer udveksling af oplysninger med Katastrofeberedskabskoordinationscentret under EU-civilbeskyttelsesmekanismen og kapaciteten til integreret situationsbevidsthed og analyser under IPCR.

5. Bestyrelsen vedtager hvert år i samarbejde med Kommissionen en aktivitetsrapport og fremsender den til Europa-Parlamentet og Rådet.

Artikel 6

Dialog om nødsituationer og modstandsdygtighed

1. For at styrke dialogen mellem EU-institutionerne og for at sikre større gennemsigtighed, ansvarlighed og koordinering kan Europa-Parlamentets kompetente udvalg opfordre Kommissionen i dets egenskab af formand for bestyrelsen til at give møde for dette kompetente udvalg for at fremlægge oplysninger om alle spørgsmål, der falder ind under denne forordnings anvendelsesområde, navnlig efter hvert møde i bestyrelsen og efter hver deaktivering af overvågningstilstande eller nødsituationstilstande for det indre marked.

2. Europa-Parlamentet underrettes hurtigst muligt om enhver gennemførelsesretsakt fra Rådet, der foreslås eller vedtages i henhold til denne forordning.

3. Kommissionen tager hensyn til alle elementer, der opstår som følge af de synspunkter, der kommer til udtryk gennem dialogen om nødsituationer og modstandsdygtighed, herunder Europa-Parlamentets relevante beslutninger.

Artikel 7

Platform for nødsituationer og modstandsdygtighed

1. Kommissionen opretter en interessentplatform for at fremme sektorspecifikke dialoger og partnerskaber ved at samle centrale interessenter, nemlig repræsentanter for økonomiske aktører, arbejdsmarkedets parter, forskere og civilsamfundet. Platformen bør navnlig stille en funktion til rådighed, der gør det muligt for interesserede parter at:

a) angive frivillige tiltag, der er nødvendige for at reagere effektivt på en nødsituation for det indre marked

b) yde videnskabelig rådgivning, komme med udtalelser eller indsende rapporter om kriserelaterede emner

c) bidrage til udveksling af oplysninger og bedste praksis, navnlig med hensyn til den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser og personer, og til undgåelse af divergerende nationale foranstaltninger, der kan skabe begrænsninger på tværs af grænserne.

2. Når de gennemfører denne forordning, tager Kommissionen og bestyrelsen højde for resultaterne af de sektorspecifikke dialoger og partnerskaber som omhandlet i stk. 1 samt eventuelle relevante input fra interessenter i overensstemmelse med det nævnte stykke.

Artikel 8

Forbindelseskontorer

1. Hver medlemsstat udpeger et centralt forbindelseskontor.

2. Et medlemsstats centrale forbindelseskontor er ansvarlig for kontakt, koordinering og udveksling af oplysninger med:

a) de centrale forbindelseskontorer i andre medlemsstater og det forbindelseskontor på EU-plan, der er omhandlet i stk. 4

b) de relevante kompetente myndigheder i den pågældende medlemsstat, navnlig de nationale centrale kontaktpunkter, der er omhandlet i artikel 24.

3. Med henblik på at udføre sine opgaver i henhold til denne forordning indsamler en medlemsstats centrale forbindelseskontor input fra de relevante kompetente myndigheder i den pågældende medlemsstat.

4. Kommissionen udpeger et forbindelseskontor på EU-plan.

5. Forbindelseskontoret på EU-plan er ansvarlig for at sikre koordinering og udveksling af oplysninger, herunder udveksling af kriserelevante oplysninger, med medlemsstaternes centrale forbindelseskontorer med henblik på forvaltningen af overvågnings- og nødsituationstilstandene for det indre marked.

AFSNIT II

BEREDSKABSPLANLÆGNING PÅ DET INDRE MARKED

Artikel 9

Beredskabsramme

1. Under behørig hensyntagen til udtalelsen og ekspertisen fra bestyrelsen og input fra relevante organer på EU-plan kan Kommissionen vedtage en gennemførelsesretsakt med henblik på at fastsætte detaljerede ordninger for en beredskabsramme vedrørende kriseberedskab, krisesamarbejde, udveksling af oplysninger og krisekommunikation for overvågnings- og nødsituationstilstande for det indre marked. Denne gennemførelsesretsakt fastsætter de detaljerede ordninger for:

a) samarbejde mellem medlemsstaternes kompetente myndigheder og organer på EU-plan under overvågnings- og nødsituationstilstande for det indre marked

b) sikker udveksling af oplysninger, og

c) en koordineret tilgang til krisekommunikation under overvågnings- og nødsituationstilstande for det indre marked også over for offentligheden, med en koordinerende rolle for Kommissionen.

2. Den i stk. 1 omhandlede gennemførelsesretsakt vedtages efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 45, stk. 2.

3. Kommissionen og medlemsstaterne sikrer, at der er indført ordninger for rettidigt samarbejde og sikker udveksling af oplysninger mellem Kommissionen, de relevante organer på EU-plan og medlemsstaterne om:

a) en fortegnelse over medlemsstaternes kompetente myndigheder, de centrale forbindelseskontorer, der er udpeget i henhold til artikel 8, og de centrale kontaktpunkter, der er omhandlet i artikel 24, herunder deres kontaktoplysninger, tildelte roller og ansvarsområder under overvågnings- og nødsituationstilstande for det indre marked i overensstemmelse med national ret

b) høring af repræsentanter for økonomiske aktører, herunder SMV'er, om deres initiativer og foranstaltninger til at afbøde og reagere på potentielle kriser på det indre marked

c) høring af arbejdsmarkedets parter om konsekvenserne for arbejdskraftens frie bevægelighed af deres initiativer og tiltag for at afbøde og reagere på en potentiel krise

d) samarbejde på teknisk niveau under overvågnings- og nødsituationstilstande for det indre marked

e) risiko- og nødkommunikation med en koordinerende rolle for Kommissionen under hensyntagen til allerede eksisterende strukturer.

4. For at sikre, at den ramme, der er oprettet i henhold til stk. 1, fungerer, kan Kommissionen sammen med medlemsstaterne gennemføre stresstest, simuleringer og revisioner under og efter foranstaltninger og foreslå, at de relevante organer på EU-plan og medlemsstaterne ajourfører rammen efter behov.

5. For at fremme og lette den frie bevægelighed for varer og tjenesteydelser i en nødsituationstilstand for det indre marked bistår Kommissionen medlemsstaterne med at koordinere deres indsats for at fastlægge fælles digitale formularer med henblik på anmeldelse, registrering eller tilladelse for aktiviteter, der udføres mellem medlemsstaterne.

Artikel 10

Frivillige kriseprotokoller

1. Bestyrelsen kan henstille til Kommissionen, at den indleder de økonomiske aktørers udarbejdelse af frivillige kriseprotokoller med henblik på at håndtere kriser under nødsituationstilstanden for det indre marked.

2. Kommissionen tilskynder til og letter de økonomiske aktørers udarbejdelse af disse frivillige kriseprotokoller. Økonomiske aktører kan på frivillig basis beslutte, om de vil deltage i frivillige kriseprotokoller.

3. De frivillige kriseprotokoller skal indeholde:

a) de specifikke parametre for den forstyrrelse, som den frivillige kriseprotokol søger at afhjælpe, og de mål, den forfølger

b) de enkelte deltageres rolle i henhold til den frivillige kriseprotokol og de forberedende foranstaltninger, de skal iværksætte, når nødsituationstilstanden for det indre marked er blevet aktiveret for at afbøde og reagere på krisen

c) en klar procedure for bestemmelse af tidspunktet for aktiveringen og den periode, hvorunder foranstaltningerne skal træffes, når kriseprotokollen er blevet aktiveret

d) foranstaltninger til at afbøde og reagere på potentielle kriser under nødsituationstilstanden for det indre marked, som er strengt begrænset til, hvad der er nødvendigt for at håndtere nødsituationerne.

4. Kommissionen inddrager, hvor det er relevant, medlemsstaternes myndigheder og EU-organer, -kontorer og -agenturer i udarbejdelsen af de frivillige kriseprotokoller. Kommissionen kan, hvor det er nødvendigt og relevant, også inddrage civilsamfundsorganisationer eller andre relevante organisationer.

Artikel 11

Uddannelse og simuleringer

1. Kommissionen udvikler og tilrettelægger regelmæssigt uddannelse i kriseberedskab, krisekoordinering, samarbejde og udveksling af oplysninger for personalet i de udpegede centrale forbindelseskontorer. Den tilrettelægger simuleringer, der inddrager personalet i de centrale forbindelseskontorer fra alle medlemsstater på grundlag af potentielle scenarier for nødsituationer for det indre marked.

2. Kommissionen udvikler og forvalter navnlig et uddannelsesprogram, der bygger på erfaringer fra tidligere kriser, herunder aspekter af hele beredskabsstyringscyklussen, med henblik på at sikre en hurtig reaktion på kriser under overvågnings- eller nødsituationstilstanden for det indre marked. Dette program kan navnlig omfatte følgende:

a) overvågning, analyse og evaluering af alle relevante foranstaltninger til fremme af den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser og personer

b) fremme af gennemførelsen af bedste praksis på EU-plan og nationalt plan og, hvor det er relevant, bedste praksis udviklet af lande uden for Unionen og internationale organisationer

c) udvikling af retningslinjer for formidling af viden og gennemførelse af forskellige opgaver på nationalt og, hvor det er relevant, regionalt og lokalt plan

d) tilskyndelse til anvendelse af relevante nye teknologier og digitale værktøjer med henblik på at reagere på nødsituationer for det indre marked.

3. Kommissionen udvikler og stiller uddannelsesprogrammer og -materiale til rådighed for interessenter, herunder økonomiske aktører. Hvis det er relevant, kan Kommissionen opfordre interessenter til at deltage i uddannelse og simuleringer.

4. Efter anmodning fra en medlemsstat kan Kommissionen yde rådgivning om og støtte til kriseberedskabs- og kriseresponsforanstaltninger under særlig hensyntagen til den pågældende medlemsstats behov og interesser.

Artikel 12

Stresstestning

1. Kommissionen gennemfører og koordinerer under hensyntagen til bestyrelsens udtalelse stresstest, herunder simuleringer, der har til formål at foregribe og forberede sig på en krise i det indre marked.

2. Kommissionen skal navnlig:

a) udvikle scenarier og parametre i en specifik sektor, der tager højde for de særlige risici, der er forbundet med en krise, med henblik på at vurdere den potentielle indvirkning på den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser og personer i denne sektor

b) lette og tilskynde til udvikling af strategier for kriseberedskab

c) i samarbejde med alle involverede aktører identificere risikobegrænsende foranstaltninger efter afslutningen af stresstestene.

3. Med henblik på at fastlægge den specifikke sektor, der er omhandlet i stk. 2, litra a), gør Kommissionen i samarbejde med bestyrelsen brug af alle de eksisterende værktøjer, det har til rådighed, herunder kortlægningsøvelser.

4. Kommissionen gennemfører regelmæssigt stresstest og mindst en gang hvert andet år på EU-plan. Kommissionen indbyder i den henseende personale fra alle medlemsstaternes centrale forbindelseskontorer til at deltage i simuleringer. Kommissionen kan også indbyde andre relevante aktører, der er involveret i forebyggelse af, beredskab over for og reaktion på nødsituationer for det indre marked, og opfordre dem til at deltage på frivillig basis.

5. På grundlag af en anmodning fra to eller flere medlemsstater kan Kommissionen gennemføre stresstest i specifikke geografiske områder eller grænseregioner i disse medlemsstater.

6. Kommissionen meddeler resultaterne af stresstestene udført i henhold til denne artikel til bestyrelsen og offentliggør en rapport herom.

Artikel 13

Ad hoc-varslinger for tidlig varsling

1. En medlemsstats centrale forbindelseskontor underretter straks Kommissionen og de centrale forbindelseskontorer i andre medlemsstater om enhver væsentlig hændelse.

2. De centrale forbindelseskontorer og relevante kompetente myndigheder i medlemsstaterne vedtager i overensstemmelse med EU-retten og national ret, der er i overensstemmelse med EU-retten, alle foranstaltninger, der er nødvendige for at behandle de i stk. 1 omhandlede oplysninger på en måde, der respekterer deres fortrolighed, beskytter Unionens eller medlemsstaternes sikkerhed og offentlige orden og beskytter de berørte økonomiske aktørers sikkerhed og kommercielle interesser.

3. For at afgøre, om hændelser bør være genstand for en varsling som omhandlet i stk. 1, tager en medlemsstats centrale forbindelseskontor hensyn til følgende:

a) markedspositionen eller antallet af økonomiske aktører, der er berørt af hændelsen

b) varigheden eller den forventede varighed af hændelsen

c) det geografiske område og den andel af det indre marked, der er berørt af hændelsen og dens grænseoverskridende virkninger samt dens indvirkning på særligt sårbare eller udsatte geografiske områder såsom regionerne i den yderste periferi, og

d) indvirkningen af disse hændelser på ikkediversificerbare og ikkesubstituerbare varer.

AFSNIT III

OVERVÅGNING AF DET INDRE MARKED

KAPITEL I

Overvågningstilstand for det indre marked

Artikel 14

Kriterier for aktivering

1. Hvis Kommissionen under hensyntagen til udtalelsen fra bestyrelsen finder, at de betingelser, der omhandlet i artikel 3, nr. 2), er opfyldt, foreslår den Rådet, at Rådet aktiverer overvågningstilstanden for det indre marked. Rådet kan aktivere overvågningstilstanden for det indre marked ved hjælp af en gennemførelsesretsakt fra Rådet. Varigheden af den aktivering fastsættes i gennemførelsesretsakten og må højst være på seks måneder. En sådan gennemførelsesretsakt skal indeholde følgende:

a) en vurdering af krisens potentielle indvirkning på den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser og personer, herunder arbejdstagere, på det indre marked og på dets forsyningskæder

b) en liste over de pågældende varer og tjenesteydelser af kritisk betydning, og

c) de overvågningsforanstaltninger, der skal træffes, herunder en begrundelse for nødvendigheden og proportionaliteten af sådanne foranstaltninger.

2. Ved vurderingen af, om de betingelser, der er fastlagt i artikel 3, nr. 2), er opfyldt for at fastslå behovet for at aktivere overvågningstilstanden for det indre marked, tager Kommissionen og Rådet som minimum hensyn til følgende kriterier:

a) den forventede tid, inden truslen om en krise udvikler sig til en nødsituationstilstand for det indre marked

b) antallet af eller markedsposition for de økonomiske aktører, der forventes at blive berørt af krisen

c) i hvilket omfang varer og tjenesteydelser af kritisk betydning forventes at blive påvirket af krisen, og

d) det geografiske område, der forventes at blive påvirket af krisen, navnlig indvirkningen på grænseregioner og regioner i den yderste periferi.

Artikel 15

Forlængelse og deaktivering

1. I det tilfælde, at Kommissionen finder, at årsagerne til aktivering af overvågningstilstanden for det indre marked i henhold til artikel 14, stk. 1, fortsat er gyldige, og under hensyntagen til udtalelsen fra bestyrelsen, foreslår den Rådet, at det forlænger overvågningstilstanden for det indre marked. Med forbehold af hastende og ekstraordinære ændringer i omstændighederne skal Kommissionen bestræbe sig på at gøre dette senest 30 dage før udløbet af den periode, for hvilken overvågningstilstanden for det indre marked er blevet aktiveret. På grundlag af dette forslag kan Rådet forlænge overvågningstilstanden for det indre marked med højst seks måneder ad gangen ved hjælp af en gennemførelsesretsakt fra Rådet.

2. Hvis Kommissionen under hensyntagen til bestyrelsens udtalelse finder, at de betingelser, der er omhandlet i artikel 3, nr. 2), ikke længere er opfyldt med hensyn til nogle eller alle overvågningsforanstaltninger eller for nogle eller alle varer og tjenesteydelser af kritisk betydning, foreslår Kommissionen Rådet at deaktivere overvågningstilstanden for det indre marked helt eller delvist. På baggrund af dette forslag kan Rådet deaktivere overvågningstilstanden for det indre marked ved hjælp af en gennemførelsesretsakt fra Rådet.

KAPITEL II

Overvågningsforanstaltninger

Artikel 16

Overvågning

1. Når overvågningstilstanden for det indre marked er blevet aktiveret i overensstemmelse med artikel 14, overvåger de kompetente myndigheder i medlemsstaterne forsyningskæderne for varer og tjenesteydelser af kritisk betydning og den frie bevægelighed for personer, herunder arbejdstagere, der er involveret i produktion og levering af disse varer og tjenesteydelser.

2. Kommissionen sørger for standardiserede og sikre elektroniske midler til indsamling af de oplysninger, der indhentes gennem den overvågning, der er omhandlet i stk. 1, og behandling af disse oplysninger på en aggregeret måde. Uden at det berører national ret, der i overensstemmelse med EU-retten kræver, at indsamlede oplysninger, herunder forretningshemmeligheder, behandles fortroligt, skal der sikres fortrolighed med hensyn til forretningsmæssigt følsomme oplysninger og oplysninger, der vedrører Unionens eller medlemsstaternes sikkerhed og offentlige orden.

3. Medlemsstaterne opretter, så vidt muligt, ajourfører og vedligeholder en fortegnelse over de relevante økonomiske aktører, der er etableret på deres respektive nationale område, og som opererer langs de forsyningskæder for varer og tjenesteydelser af kritisk betydning. Denne fortegnelses indhold er til enhver tid fortroligt.

4. På grundlag af den fortegnelse, der er oprettet i henhold til stk. 3, retter de kompetente myndigheder i medlemsstaterne, hvis det ikke er muligt at indhente oplysningerne fra andre kilder, anmodninger om frivillig fremlæggelse af oplysninger til de mest relevante økonomiske aktører i forsyningskæderne for varer og tjenesteydelser af kritisk betydning, der opererer på deres respektive nationale område. Sådanne anmodninger skal navnlig angive, hvilke oplysninger om faktorer, der påvirker tilgængeligheden af de identificerede varer og tjenesteydelser af kritisk betydning, der anmodes om. Hver økonomisk aktør, der har modtaget en anmodning om oplysninger, skal give de ønskede oplysninger på frivillig basis i overensstemmelse med Unionens konkurrenceregler for udveksling af oplysninger. De kompetente myndigheder i medlemsstaterne fremsender uden unødig forsinkelse de relevante resultater til Kommissionen og bestyrelsen via deres respektive centrale forbindelseskontor.

5. Kompetente myndigheder i medlemsstaterne tager behørigt hensyn til den administrative byrde for økonomiske aktører og navnlig SMV'er, som kan være genereret af anmodninger om oplysninger, og sikrer, at en sådan administrativ byrde holdes på et minimum, og at oplysningernes fortrolighed respekteres.

6. På grundlag af de oplysninger, der er indsamlet gennem de overvågningsaktiviteter, der gennemføres i overensstemmelse med stk. 1, forelægger Kommissionen en rapport over de aggregerede resultater for bestyrelsen.

7. Kommissionen kan anmode bestyrelsen om at drøfte de aggregerede resultater og udviklingsudsigter på grundlag af de oplysninger, som medlemsstaterne har indhentet i henhold til stk. 1 og 4, vedrørende deres overvågning af forsyningskæderne for varer og tjenesteydelser af kritisk betydning, og skal i så fald sikre fortrolighed og respektere de pågældende oplysningers kommercielle følsomhed.

8. Kommissionen kan også dele relevante oplysninger med medlemsstaterne, som er indhentet ved hjælp af andre overvågningsmidler eller -systemer.

AFSNIT IV

NØDSITUATION I DET INDRE MARKED

KAPITEL I

Nødsituationstilstand for det indre marked

Artikel 17

Kriterier for aktivering

1. Ved vurderingen af, om de betingelser, der er omhandlet i artikel 3, nr. 3), er opfyldt med henblik på at fastslå behovet for at aktivere nødsituationstilstanden for det indre marked, vurderer Kommissionen og Rådet på grundlag af konkret og pålidelig dokumentation, om krisen skaber en eller flere hindringer for den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser eller personer, som har indvirkning på mindst én sektor af vitale samfundsmæssige funktioner eller økonomiske aktiviteter på det indre marked.

Hvis krisen fører til en forstyrrelse af forsyningskædernes funktion, vurderer Kommissionen og Rådet ud over kriterierne i første afsnit, om varerne eller tjenesteydelserne kan diversificeres eller erstattes, eller om de berørte arbejdstagere kan erstattes.

2. Ved anvendelsen af stk. 1 tager Kommissionen og Rådet navnlig hensyn til følgende indikatorer:

a) antallet af væsentlige hændelser, der er anmeldt i henhold til artikel 13, stk. 1

b) det forhold, at krisen har udløst aktivering af en af følgende:

   i) en relevant kriseresponsmekanisme i Rådet, herunder IPCR

   ii) EU-civilbeskyttelsesmekanismen, eller

   iii) enhver af de mekanismer, der er oprettet inden for EU's ramme for sundhedssikkerhed, herunder den beredskabsramme, der er fastsat ved forordning (EU) 2022/2372

c) et skøn over antallet af eller markedsposition for og markedsefterspørgslen efter økonomiske aktører og et skøn over antallet af brugere, der er afhængige af den eller de forstyrrede sektorer eller sektorer på det indre marked med henblik på levering af de pågældende varer eller tjenesteydelser

d) et skøn over typerne af varer og tjenesteydelser eller antallet af personer, herunder arbejdstagere, der er berørt af krisen

e) den faktiske eller potentielle indvirkning af krisen med hensyn til omfang og varighed på vitale samfundsmæssige funktioner og vitale økonomiske aktiviteter, miljøet og den offentlige sikkerhed

f) den kendsgerning, at de økonomiske aktører, der er berørt af krisen, ikke har været i stand til inden for en rimelig frist at finde en løsning på de særlige aspekter af krisen på frivillig basis

g) de geografiske områder, herunder grænseregioner og regioner i den yderste periferi, der er og kan blive berørt af krisen, herunder eventuelle grænseoverskridende virkninger for forsyningskædernes funktion, som er nødvendige for opretholdelsen af vitale samfundsmæssige funktioner eller vitale økonomiske aktiviteter på det indre marked

h) den berørte økonomiske aktørs betydning for opretholdelsen af et tilstrækkeligt udbud af varerne eller tjenesteydelserne under hensyntagen til tilgængeligheden af alternative muligheder for levering af disse varer eller tjenesteydelser, og

i) fraværet af eller manglen på substitutter for varer eller tjenesteydelser.

Artikel 18

Aktivering

1. Nødsituationstilstanden for det indre marked må kun aktiveres, hvis kriterierne i artikel 17, stk. 1, er opfyldt.

2. Nødsituationstilstanden for det indre marked kan aktiveres, uden at overvågningstilstanden for det indre marked tidligere er blevet aktiveret med hensyn til de samme varer eller tjenesteydelser.

Aktiveringen af nødsituationstilstanden for det indre marked for visse varer og tjenesteydelser forhindrer ikke aktivering eller fortsat anvendelse af overvågningstilstanden for det indre marked eller indførelsen af de overvågningsforanstaltninger, der er fastsat i artikel 16 vedrørende de samme varer og tjenesteydelser. Hvis overvågningstilstanden for det indre marked tidligere er blevet aktiveret, kan nødsituationstilstanden for det indre marked helt eller delvis erstatte den.

3. Hvis Kommissionen under hensyntagen til udtalelsen fra bestyrelsen finder, at der er tale om en nødsituation for det indre marked, foreslår den Rådet, at Rådet aktiverer nødsituationstilstanden for det indre marked og, hvor det er relevant, vedtager en liste over kriserelevante varer og tjenesteydelser.

4. Rådet kan aktivere nødsituationstilstanden for det indre marked og, hvor det er relevant, vedtage en liste over kriserelevante varer eller kriserelevante tjenesteydelser eller over begge dele ved hjælp af en gennemførelsesretsakt fra Rådet på grundlag af et forslag fra Kommissionen. Varigheden af aktiveringen fastsættes i gennemførelsesretsakten og må højst være på seks måneder. Listen over kriserelevante varer og tjenesteydelser kan ændres ved hjælp af en gennemførelsesretsakt fra Rådet på grundlag af et forslag af Kommissionen.

Artikel 19

Forlængelse og deaktivering

1. I det tilfælde, at Kommissionen finder, at årsagerne til aktivering af nødsituationstilstanden for det indre marked i henhold til artikel 17, stk. 1, fortsat er gyldige, og under hensyntagen til udtalelsen fra bestyrelsen, foreslår den Rådet, at det forlænger nødsituationstilstanden for det indre marked. Med forbehold af hastende og ekstraordinære ændringer i omstændighederne skal Kommissionen bestræbe sig på at gøre dette senest 30 dage før udløbet af den periode, for hvilken nødsituationstilstanden for det indre marked er blevet aktiveret. På grundlag af dette forslag kan Rådet kan forlænge nødsituationstilstanden for det indre marked med højst seks måneder ad gangen ved hjælp af en gennemførelsesretsakt fra Rådet.

2. Hvis bestyrelsen har konkret og pålidelig dokumentation for, at nødsituationstilstanden for det indre marked bør deaktiveres, kan den afgive en udtalelse herom og fremsende den til Kommissionen. Hvis Kommissionen under hensyntagen til udtalelsen fra bestyrelsen finder, at der ikke længere er tale om en nødsituation for det indre marked, skal den straks foreslå Rådet at deaktivere nødsituationstilstanden for det indre marked.

3. De foranstaltninger, der er truffet i overensstemmelse med artikel 27-35, ophører med at finde anvendelse, når nødsituationstilstanden for det indre marked er deaktiveret.

KAPITEL II

Den frie bevægelighed under en nødsituation for det indre marked

Afdeling I

Foranstaltninger til fremme af den frie bevægelighed

Artikel 20

Begrænsninger af den frie bevægelighed under nødsituationstilstanden for det indre marked

1. Med forbehold af artikel 21 sikrer medlemsstaterne, når de vedtager og anvender nationale foranstaltninger som reaktion på en nødsituation for det indre marked, at sådanne foranstaltninger er i overensstemmelse med EU-retten, herunder med hensyn til ikkeforskelsbehandling, begrundelse og proportionalitet.

2. Medlemsstaterne sikrer navnlig, at de i stk. 1 omhandlede foranstaltninger ophæves, så snart de ikke længere er berettigede eller forholdsmæssige.

3. Medlemsstater skal sikre, at krav, der pålægges borgere eller økonomiske aktører, ikke må skabe en urimelig eller unødvendig administrativ byrde.

4. Medlemsstaterne skal sikre, at alle berørte borgere og interessenter underrettes på en klar og utvetydig måde om de foranstaltninger, der begrænser den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser og personer, herunder arbejdstagere og tjenesteydere, inden de træder i kraft. Medlemsstaterne skal sikre en løbende dialog med interessenterne, herunder kommunikation med arbejdsmarkedets parter og internationale partnere.

Artikel 21

Forbudte begrænsninger af retten til fri bevægelighed under en nødsituation for det indre marked

Under en nødsituationstilstand for det indre marked og som reaktion på en nødsituation for det indre marked skal medlemsstaterne afholde sig fra at indføre følgende:

a) foranstaltninger, der ikke er tidsbegrænsede

b) forbud mod eksport inden for Unionen eller foranstaltninger med tilsvarende virkning på kriserelevante varer eller tjenesteydelser eller forbud mod transit af kriserelevante varer eller foranstaltninger med tilsvarende virkning

c) foranstaltninger, der begrænser eksporten af varer inden for Unionen, eller foranstaltninger med tilsvarende virkning eller foranstaltninger, der begrænser grænseoverskridende levering eller modtagelse af tjenesteydelser, hvis disse begrænsninger forårsager et af følgende forhold:

   i) forstyrrelse af forsyningskæder af kriserelevante varer og tjenesteydelser, eller

   ii) mangel eller en øget mangel på sådanne varer og tjenesteydelser på det indre marked

d) foranstaltninger, der indebærer forskelsbehandling af personer, der er omfattet af retten til fri bevægelighed i henhold til EU-retten, på grundlag af nationalitet eller, for selskabers vedkommende, deres vedtægtsmæssige hjemsted, hovedkontor eller hovedforretningssted

e) foranstaltninger, der fratager personer, der er omfattet af retten til fri bevægelighed i henhold til EU-retten, følgende: retten til indrejse i den medlemsstat, hvor de er statsborgere eller har bopæl retten til at forlade en medlemsstats område for at rejse til den medlemsstat, hvor de er statsborgere eller er bosiddende eller retten til transit gennem en medlemsstat for at nå frem til den medlemsstat, hvor de er statsborgere eller er bosiddende

f) foranstaltninger, der forbyder forretningsrejser i forbindelse med forskning og udvikling, produktion, markedsføring eller relaterede inspektioner og vedligeholdelse af kriserelevante varer

g) foranstaltninger, der forbyder rejser mellem medlemsstater af bydende nødvendige familiemæssige årsager, når sådanne rejser er tilladt i den medlemsstat, der indfører en sådan foranstaltning

h) foranstaltninger, der pålægger tjenesteydere, erhvervsrepræsentanter og arbejdstagere rejserestriktioner, der forhindrer dem i at rejse mellem medlemsstaterne for at få adgang til deres aktivitets- eller arbejdssted, når der ikke findes sådanne rejserestriktioner i den medlemsstat, der indfører en sådan foranstaltning

i) foranstaltninger, der pålægger begrænsninger, der forhindrer:

i) rejser for leverandører af kriserelevante tjenesteydelser, erhvervsrepræsentanter og arbejdstagere, der er involveret i produktionen af kriserelevante varer eller i leveringen af kriserelevante tjenesteydelser eller civilbeskyttelsesarbejdere, eller

ii) transport af de i nr. i) omhandlede personers udstyr til deres aktivitetssted.

Artikel 22

Modvirkningsforanstaltninger for den frie bevægelighed for personer

1. Under nødsituationstilstanden for det indre marked og med henblik på at lette den frie bevægelighed for de personer, der er omhandlet i artikel 21, litra f)-i), kan Kommissionen ved hjælp af gennemførelsesretsakter vedtage administrative ordninger eller give medlemsstaterne digitale værktøjer til at lette fastlæggelsen af kategorierne af personer og medlemsstaternes kontrol af de faktiske omstændigheder, der er omhandlet i disse bestemmelser, i samarbejde med de øvrige relevante medlemsstater og Kommissionen.

2. Under nødsituationstilstanden for det indre marked kan Kommissionen, hvis den konstaterer, at medlemsstaterne har indført modeller til attestering af, at en enkeltperson eller økonomisk aktør opfylder de generelle krav, der er fastsat i nationale nødforanstaltninger, og den finder, at de enkelte medlemsstaters anvendelse af forskellige modeller udgør en hindring for den frie bevægelighed for disse personer eller økonomiske aktører og deres udstyr, ved hjælp af gennemførelsesretsakter udstede modeller, som medlemsstaterne kan anvende på frivillig basis.

3. Uden at det berører relevant EU-ret og gældende national ret og procedurer, prioriterer medlemsstaterne anmeldelses-, registrerings- eller godkendelsesprocedurer med hensyn til udbydere af kriserelevante tjenesteydelser.

4. Kommissionen fastlægger de kategorier af personer, der er involveret i produktion eller levering af kriserelevante varer og tjenesteydelser, for hvilke det er nødvendigt at lette den frie bevægelighed ved at udarbejde modeller ved hjælp af gennemførelsesretsakter, efter høring af bestyrelsen, som medlemsstaterne kan anvende på frivillig basis.

5. Gennemførelsesretsakterne i denne artikels stk. 1, 2 og 4 vedtages efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 45, stk. 2. I behørigt begrundede og særligt hastende tilfælde i forbindelse med den indvirkning, som krisen har på det indre marked, vedtager Kommissionen efter proceduren i artikel 45, stk. 3, gennemførelsesretsakter, der finder anvendelse straks.

6. Kommissionen gør oplysninger om de modvirkningsforanstaltninger, den har vedtaget i henhold til denne artikel, offentligt tilgængelige på et særligt websted.

Afdeling II

Gennemsigtighed og administrativ bistand

Artikel 23

Gennemsigtighed

1. Hvis nødsituationstilstanden for det indre marked er blevet aktiveret i overensstemmelse med artikel 18, stk. 4, meddeler medlemsstaterne straks og efter vedtagelsen teksten til eventuelle nødforanstaltninger, der er truffet som reaktion på krisen, til Kommissionen og de øvrige medlemsstater via forbindelseskontoret på EU-plan. Denne forpligtelse finder kun

anvendelse, hvis disse foranstaltninger indfører begrænsninger i udøvelsen af retten til fri bevægelighed for personer mellem medlemsstaterne og ikke allerede er omfattet af en oplysnings- eller underretningspligt i henhold til anden EU-lovgivning. Meddelelsen skal indeholde:

a) årsagerne til sådanne foranstaltninger, herunder årsager, der viser, at foranstaltningerne er berettigede og forholdsmæssige, samt eventuelle underliggende videnskabelige eller andre data til støtte for deres vedtagelse

b) omfanget af sådanne foranstaltninger

c) datoen for vedtagelsen, anvendelsesdatoen og varigheden af disse foranstaltninger.

2. Medlemsstaterne kan via forbindelseskontoret på EU-plan sende Kommissionen og de øvrige medlemsstater udkastet til de foranstaltninger, der er omhandlet i stk. 1, inden de vedtages, sammen med de oplysninger, der er omhandlet i stk. 1, litra a)-c).

3. Den i stk. 2 omhandlede meddelelse er ikke til hinder for, at medlemsstaterne vedtager de pågældende foranstaltninger.

4. Medlemsstaterne giver offentligheden og samtidig Kommissionen klare, omfattende og rettidige oplysninger, der forklarer de foranstaltninger, der er omhandlet i stk. 1, så hurtigt som muligt.

5. Kommissionen koordinerer udvekslingen af oplysninger mellem medlemsstaterne og offentliggør på grundlag af de oplysninger, der modtages i henhold til denne artikel, på et særligt websted, der er tilgængeligt på alle EU-institutionernes officielle sprog, relevante oplysninger om eventuelle begrænsninger af udøvelsen af retten til fri bevægelighed, herunder oplysninger om omfanget og varigheden af de pågældende nationale foranstaltninger og, hvor det er muligt, oplysninger i realtid. Dette særlige websted kan indeholde et interaktivt kort med relevante realtidsoplysninger om disse foranstaltninger.

6. Kommissionen stiller de oplysninger, der er modtaget i henhold til stk. 1, 2 og 4, til rådighed for bestyrelsen.

7. Oplysninger, der er modtaget i henhold til stk. 1, 2 og 4, skal sendes via et sikkert værktøj, som stilles til rådighed af Kommissionen.

Artikel 24

Centrale kontaktpunkter i medlemsstaterne

1. Hver medlemsstat driver et nationalt centralt kontaktpunkt, der yder borgere, forbrugere, økonomiske aktører og arbejdstagere og deres repræsentanter følgende:

a) bistand til anmodning om og indhentning af oplysninger om nationale begrænsninger af den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser, personer og arbejdstagere, indført under nødsituationstilstanden for det indre marked

b) bistand til gennemførelse af kriseprocedurer og -formaliteter på nationalt plan, der er indført som følge af aktiveringen af nødsituationstilstanden for det indre marked.

2. Medlemsstaterne sikrer, at borgere, forbrugere, økonomiske aktører, arbejdstagere og deres repræsentanter på disses anmodning og via de relevante centrale kontaktpunkter kan modtage oplysninger fra de kompetente myndigheder om, hvordan de respektive nationale kriseresponsforanstaltninger generelt fortolkes og anvendes. Hvor det er relevant, skal sådanne oplysninger omfatte en trinvis vejledning. Oplysningerne skal gives i et klart og forståeligt sprog. De skal være let tilgængelige på afstand og ad elektronisk vej, og de skal holdes ajour.

3. Medlemsstaterne gør også de oplysninger, der er omhandlet i stk. 1, tilgængelige på et af EU-institutionernes officielle sprog, som forstås bredt af det størst mulige antal grænseoverskridende brugere, og gør deres bedste for at give sådanne oplysninger på andre af EU-institutionernes officielle sprog, idet der lægges særlig vægt på situationen og behovene i grænseregionerne.

Artikel 25

Centralt kontaktpunkt på EU-plan

1. Kommissionen opretter og driver et centralt kontaktpunkt på EU-plan.

2. Det centrale kontaktpunkt på EU-plan:

a) yder borgere, forbrugere, økonomiske aktører, arbejdstagere og deres repræsentanter bistand ved anmodning om og indhentning af oplysninger om kriseresponsforanstaltninger på EU-plan, der er relevante eller påvirker udøvelsen af den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser og personer, herunder arbejdstagere under nødsituationstilstanden for det indre marked

b) yder borgere, forbrugere, økonomiske aktører, arbejdstagere og deres repræsentanter bistand til gennemførelse af kriseprocedurer og -formaliteter, der er indført på EU-plan som følge af aktiveringen af nødsituationstilstanden for det indre marked

c) udarbejder og offentliggør en liste med alle nationale kriseforanstaltninger og nationale kontaktpunkter.

3. Der tildeles tilstrækkelige menneskelige og finansielle ressourcer til det centrale kontaktpunkt på EU-plan.

KAPITEL III

Nødresponsforanstaltninger for det indre marked

Afdeling I

Anmodninger om oplysninger, nødprocedurer under EU-produktlovgivning og prioriterede anmodninger

Artikel 26

Krav om tostrenget aktivering

1. Foranstaltningerne i denne afdeling vedtages først af Kommissionen, når en nødsituationstilstand for det indre marked er blevet aktiveret, og Rådet har opstillet en liste i henhold til artikel 18, stk. 4.

2. En gennemførelsesretsakt, der indfører en foranstaltning i henhold til denne afdeling, skal klart og specifikt angive fra de kriserelevante varer eller tjenesteydelser, hvilke af disse en sådan foranstaltning finder anvendelse på. Denne foranstaltning finder kun anvendelse, så længe nødsituationstilstanden varer.

Artikel 27

Anmodninger om oplysninger til økonomiske aktører

1. Kommissionen kan opfordre de relevante økonomiske aktører i forsyningskæderne for kriserelevante varer eller kriserelevante tjenesteydelser til på frivillig basis inden for en fastsat frist at fremlægge specifikke oplysninger under følgende omstændigheder:

a) der er alvorlig mangel på kriserelevante varer eller kriserelevante tjenesteydelser eller en overhængende fare herfor

b) de oplysninger, der anmodes om, er strengt nødvendige for at vurdere, om nogen af de foranstaltninger, der er fastsat i artikel 28 eller artikel 34-39, kan mindske en sådan mangel eller den overhængende fare herfor

c) de oplysninger, der gives gennem bestyrelsen eller på anden vis er indhentet fra medlemsstaterne i beredskabsfasen eller under overvågningstilstanden for det indre marked, er ikke tilstrækkelige, og

d) Kommissionen er ikke i stand til at indhente sådanne oplysninger fra andre kilder.

Kommissionen vurderer efter høring af bestyrelsen eksistensen af de betingelser, der er omhandlet i første afsnit.

2. Kommissionen kan fremsætte en anmodning om oplysninger ved hjælp af en gennemførelsesretsakt, hvis:

a) der ikke gives oplysninger til Kommissionen på frivillig basis inden for den frist, der er fastsat i henhold til stk. 1, eller

b) de oplysninger, som Kommissionen modtager gennem frivillig fremlæggelse af oplysninger i henhold til stk. 1 eller fra andre kilder, der er tilgængelige i beredskabsfasen eller under overvågningstilstanden for det indre marked, er stadig utilstrækkelige til at vurdere, om indførelsen af de foranstaltninger, der er fastsat i artikel 28 eller artikel 34-39, vil mindske den alvorlige mangel på kriserelevante varer eller kriserelevante tjenesteydelser eller den overhængende fare for en sådan mangel, og om der bør træffes sådanne foranstaltninger.

3. Inden vedtagelsen af en gennemførelsesretsakt som omhandlet i stk. 2 og under hensyntagen til bestyrelsens udtalelse skal Kommissionen:

a) vurdere nødvendigheden og proportionaliteten af en sådan anmodning om oplysninger med henblik på at nå de mål, der er fastsat i stk. 1, litra b), og

b) tage behørigt hensyn til den administrative byrde, som en sådan anmodning kan medføre for de berørte økonomiske aktører, navnlig SMV'er, og fastsætte tidsfristerne for indgivelse af oplysningerne i overensstemmelse hermed.

4. De anmodninger om oplysninger, der er omhandlet i stk. 1 og 2, skal begrænses til målrettede oplysninger om følgende:

a) produktionskapacitet og mulige eksisterende lagre af kriserelevante varer på produktionsfaciliteter i både Unionen og i lande uden for Unionen, som de relevante økonomiske aktører driver, indgår kontrakt med eller køber forsyninger fra, under fuld overholdelse af handels- og forretningshemmeligheder

b) hvis en sådan foreligger, tidsplanen for det forventede output af kriserelevante varer i produktionsfaciliteter beliggende i Unionen og i lande uden for Unionen, som den relevante økonomiske aktør driver virksomhed i, eller indgår kontrakter med, i tre måneder efter modtagelsen af anmodningen om oplysninger

c) eventuelle relevante forstyrrelser eller mangler i forsyningskæder for kriserelevante varer eller kriserelevante tjenesteydelser.

5. Den gennemførelsesretsakt, der indeholder bestemmelser om en anmodning om oplysninger fra Kommissionen til økonomiske aktører i henhold til stk. 2, skal:

a) angive de kriserelevante varer og tjenesteydelser, der er relevante for anmodningen om oplysninger

b) angive de relevante økonomiske aktører, der opererer i forsyningskæderne for kriserelevante varer eller kriserelevante tjenesteydelser, og som er omfattet af anmodningen om oplysninger

c) præcisere, hvilke oplysninger der anmodes om, herunder om nødvendigt en skabelon med spørgsmål, der kan rettes til de enkelte relevante økonomiske aktører

d) påvise, at der foreligger et ekstraordinært behov som omhandlet i stk. 1, litra b), som der anmodes om oplysninger om, og indeholde den vurdering, der er omhandlet i stk. 3, litra a)

e) forklare formålet med anmodningen, den påtænkte anvendelse af de oplysninger, der anmodes om, og varigheden af anvendelsen heraf, og

f) angive den periode, inden for hvilken den økonomiske aktør kan anmode Kommissionen om at ændre anmodningen.

Anmodningen om oplysninger i henhold til den gennemførelsesretsakt, der er omhandlet i første afsnit, skal udtrykkes i et klart, koncist og forståeligt sprog og tage hensyn til beskyttelsen af forretningshemmeligheder og den indsats, der kræves af den økonomiske aktør for at stille oplysningerne til rådighed på frivillig basis, navnlig hvis der er tale om en SMV.

6. Efter Kommissionens anmodning om oplysninger fra de økonomiske aktører ved hjælp af en gennemførelsesretsakt i henhold til stk. 2 retter Kommissionen en individuel afgørelse til hver af de berørte økonomiske aktører fra den kategori, der er angivet i den pågældende gennemførelsesretsakt, og anmoder dem om enten at fremlægge de oplysninger, der er

angivet i den pågældende gennemførelsesretsakt, eller om at forklare, hvorfor de ikke kan fremlægge sådanne oplysninger. Kommissionen baserer sig så vidt muligt på de relevante og tilgængelige lister over de relevante økonomiske aktører, som medlemsstaterne har udarbejdet i overensstemmelse med artikel 16, stk. 3. Kommissionen kan også, hvor det er relevant, indhente de nødvendige oplysninger om de berørte økonomiske aktører fra medlemsstaterne.

7. Kommissionens afgørelser, der indeholder individuelle anmodninger om oplysninger, vedtaget i henhold til stk. 6, skal være behørigt begrundet og stå i et rimeligt forhold til de ønskede oplysningers omfang, art og detaljeringsgrad samt hyppigheden af adgang til de oplysninger og være nødvendig for håndteringen af nødsituationen.

Sådanne afgørelser skal indeholde samtlige af følgende elementer:

a) en henvisning til den gennemførelsesretsakt, der er omhandlet i stk. 2, og som de er baseret på

b) en beskrivelse af de situationer med alvorlige kriserelaterede mangler eller en umiddelbar trussel herom, som har givet anledning til afgørelsen

c) garantier for beskyttelse af personoplysninger i overensstemmelse med artikel 42, for, at følsomme forretningsoplysninger ikke videregives, for at forretningshemmeligheder ikke videregives og for beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, der er indeholdt i svaret i overensstemmelse med artikel 43

d) oplysninger om muligheden for at anfægte afgørelsen ved EU-Domstolen i overensstemmelse med relevant EU-ret

e) en rimelig frist på højst 20 arbejdsdage, inden for hvilken oplysningerne eller begrundelsen for at nægte at give sådanne oplysninger skal gives.

Ved fastsættelsen af den frist, der er omhandlet i andet afsnit, litra e), tager Kommissionen navnlig hensyn til den pågældende økonomiske aktørs størrelse med hensyn til ansatte og den indsats, der er nødvendig for at indsamle og stille oplysninger til rådighed.

Den økonomiske aktør kan anmode om en engangsforlængelse af fristen indtil to dage før, den udløber, hvis situationens alvor nødvendiggør en sådan forlængelse. Kommissionen besvarer inden for én arbejdsdag enhver sådan anmodning om forlængelse af fristen.

8. Hvis behandlingen af en anmodning om oplysninger fra en økonomisk aktør kan forstyrre dennes aktiviteter betydeligt, kan den pågældende økonomiske aktør afvise at afgive de ønskede oplysninger og skal begrunde dette afslag over for Kommissionen. Kommissionen må ikke videregive et sådant afslag på at afgive de ønskede oplysninger eller årsagerne til et sådant afslag.

9. Kommissionen sender straks en kopi af enhver anmodning om oplysninger som omhandlet i stk. 1 og 2 til den relevante kompetente myndighed i den medlemsstat, på hvis område den økonomiske aktør er beliggende. Såfremt den kompetente myndighed kræver det, sender Kommissionen de oplysninger, som den har indhentet fra den pågældende økonomiske aktør, i overensstemmelse med EU-retten.

10. Efter at have modtaget oplysninger i henhold til en anmodning om oplysninger som omhandlet i stk. 1 og 2 skal Kommissionen:

a) kun anvende oplysningerne på en måde, der er forenelig med det formål, hvortil der blev anmodet om oplysningerne

b) i det omfang behandlingen af personoplysninger er nødvendig, sikre gennemførelsen af tekniske og organisatoriske foranstaltninger, der sikrer fortroligheden og integriteten af de ønskede oplysninger, navnlig personoplysninger, og som beskytter de registreredes rettigheder og frihedsrettigheder

c) slette oplysningerne, så snart de ikke længere er nødvendige til det angivne formål, og uden unødig forsinkelse underrette den økonomiske aktør og den relevante kompetente myndighed i den pågældende medlemsstat om, at oplysningerne er blevet slettet, medmindre arkivering af oplysningerne er påkrævet af hensyn til gennemsigtigheden i overensstemmelse med national ret.

11. Hver berørt økonomiske aktør eller enhver, der er behørigt bemyndiget til at repræsentere denne økonomiske aktør, skal afgive de ønskede oplysninger på individuelt grundlag i overensstemmelse med Unionens konkurrenceregler for udveksling af oplysninger.

12. De i stk. 2 i denne artikel omhandlede gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 45, stk. 2. I behørigt begrundede og særligt hastende tilfælde i forbindelse med den indvirkning, som krisen har på det indre marked, vedtager Kommissionen efter proceduren i artikel 45, stk. 3, gennemførelsesretsakter, der finder anvendelse straks.

13. De anmodninger om oplysninger, der fremsættes i henhold til denne artikel, må ikke vedrøre oplysninger, hvis videregivelse ville stride mod væsentlige interesser i medlemsstaternes nationale sikkerhed.

Artikel 28

Aktivering af nødprocedurer i relevant EU-produktlovgivning

1. Når nødsituationstilstanden for det indre marked er blevet aktiveret ved hjælp af en gennemførelsesretsakt fra Rådet, der vedtages i henhold til artikel 18 i denne forordning, og der er mangel på visse kriserelevante varer, kan Kommissionen ved hjælp af gennemførelsesretsakter aktivere de nødsituationsprocedurer, der er omfattet i de EU-retsakter, der er ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/2748 ([55]) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/2749 ([56]) for så vidt angår disse kriserelevante varer. Disse gennemførelsesretsakter skal angive de kriserelevante vare- og nødprocedurer, der er genstand for aktiveringen, angive en begrundelse for en sådan aktivering og dens proportionalitet og angive varigheden af en sådan aktivering.

2. En aktivering af nødprocedurer som omhandlet i stk. 1 finder kun anvendelse, så længe nødsituationstilstanden for det indre marked varer.

3. De i stk. 1 i denne artikel omhandlede gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 45, stk. 2. I behørigt begrundede og særligt hastende tilfælde i forbindelse med den indvirkning, som krisen har på det indre marked, vedtager Kommissionen efter proceduren i artikel 45, stk. 3, gennemførelsesretsakter, der finder anvendelse straks.

Artikel 29

Prioriterede anmodninger

1. Kommissionen kan i ekstraordinære situationer efter høring af de medlemsstater, hvor de økonomiske aktører er etableret, og under størst mulig hensyntagen til deres synspunkter rette en anmodning til en eller flere økonomiske aktører, der er etableret i Unionen, om at acceptere og prioritere produktion eller levering af kriserelevante varer (»prioriterede anmodninger«), hvis:

a) der er alvorlig og vedvarende mangel på kriserelevante varer, der er omfattet af anmodningen, og

b) produktionen eller leveringen af sådanne varer ikke kunne opnås ved hjælp af andre foranstaltninger, der er fastsat i denne forordning, herunder de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 35 eller i afsnit V.

2. Kommissionen påviser, at valget af modtagere og dem, der nyder godt af de prioriterede anmodninger, der er omhandlet i denne artikel, ikke er forskelsbehandlende og i overensstemmelse med Unionens konkurrenceregler.

3. Kommissionen baserer de prioriterede anmodninger, der er omhandlet i denne artikel, på objektive, faktuelle, målbare og underbyggede data, der viser, at en sådan prioritering er nødvendig for at sikre opretholdelsen af vitale samfundsmæssige funktioner eller økonomiske aktiviteter på det indre marked samt under hensyntagen til den økonomiske aktørs legitime interesser og de omkostninger og den indsats, der kræves i forbindelse med enhver ændring i produktionssekvensen i forsyningskæden. Kommissionen angiver udtrykkeligt i den prioriterede anmodning, at den økonomiske aktør frit kan afvise denne anmodning.

4. Hvis den økonomiske aktør, som den i stk. 1 omhandlede prioriterede anmodning er rettet til, udtrykkeligt har accepteret denne anmodning, vedtager Kommissionen en gennemførelsesretsakt, der fastsætter:

([55]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/2748 af 9. oktober 2024 om ændring af forordning (EU) nr. 305/2011, (EU) 2016/424, (EU) 2016/425, (EU) 2016/426, (EU) 2023/988 og (EU) 2023/1230 for så vidt angår hasteprocedurer for overensstemmelsesvurdering, formodning om overensstemmelse, vedtagelse af fælles specifikationer og markedsovervågning som følge af en nødsituation for det indre marked (EUT, L, 2024/2748, 8.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2748/oj).

([56]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/2749 af 9. oktober 2024 om ændring af direktiv 2000/14/EF, 2006/42/EF, 2010/35/EU, 2014/29/EU, 2014/30/EU, 2014/33/EU, 2014/34/EU, 2014/35/EU, 2014/53/EU og 2014/68/EU for så vidt angår hasteprocedurer for overensstemmelsesvurdering, overensstemmelsesformodning, vedtagelse af fælles specifikationer og markedsovervågning i forbindelse med nødsituationer for det indre marked (EUT, L, 2024/2749, 8.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2749/oj).

a) retsgrundlaget for den prioriterede anmodning, som den økonomiske aktør skal efterkomme

b) de varer, der er omfattet af den prioriterede anmodning, og den mængde, hvori de skal leveres

c) de frister, inden for hvilke den prioriterede anmodning skal gennemføres

d) dem, der nyder godt af den prioriterede anmodning, og

e) afkald på ansvar i kontraktforhold på de betingelser, der er fastsat i stk. 6.

5. Den prioriterede anmodning i henhold til stk. 4 skal fremsættes til en retfærdig og rimelig pris under behørig hensyntagen til den økonomiske aktørs beregnede omkostninger ved opfyldelsen af den prioriterede anmodning sammenlignet med eksisterende leveringsforpligtelser. Denne prioriterede anmodning har forrang frem for enhver forudgående privat eller offentlig leveringsforpligtelse i henhold til privat eller offentlig ret i forbindelse med de varer, der er omfattet af den prioriterede anmodning.

6. Den økonomiske aktør, der er genstand for en prioriteret anmodning i henhold til stk. 4, er ikke ansvarlig for manglende opfyldelse af en kontraktlig forpligtelse, der er underlagt en medlemsstats ret, forudsat at:

a) misligholdelsen af den kontraktlige forpligtelse er nødvendig for at overholde den krævede prioritering

b) den gennemførelsesretsakt, der er omhandlet i stk. 4, er blevet overholdt, og

c) accepten af den prioriterede anmodning havde ikke alene til formål at uretmæssigt undgå en forudgående kontraktlig forpligtelse.

7. De prioriterede anmodninger må ikke omfatte varer, hvis produktion eller levering ville stride mod væsentlige interesser i medlemsstaternes nationale sikkerhed eller forsvar.

8. Kommissionen vedtager den i stk. 4 omhandlede gennemførelsesretsakt i overensstemmelse med gældende EU-ret, herunder principperne om nødvendighed og proportionalitet, og Unionens forpligtelser i henhold til folkeretten.

9. Den i denne artikels stk. 4 omhandlede gennemførelsesretsakt vedtages efter undersøgelsesproceduren som omhandlet i artikel 45, stk. 2.

10. Hvis en økonomisk aktør efter udtrykkeligt at have accepteret en prioriteret anmodning ikke efterkommer denne anmodning, enten forsætligt eller ved grov uagtsomhed, kan Kommissionen, hvis det skønnes nødvendigt og forholdsmæssigt, ved en afgørelse pålægge den pågældende økonomiske aktør en bøde. Denne bøde må ikke overstige 100 000 EUR. Bøder, der pålægges SMV'er, må ikke overstige 25 000 EUR.

Artikel 30

Pålæggelse af bøder på økonomiske aktører for manglende overholdelse af en udtrykkeligt accepteret prioriteret ordre

1. Ved fastsættelsen af bødens størrelse som omhandlet i artikel 29, stk. 10, tager Kommissionen hensyn til den pågældende økonomiske aktørs størrelse og økonomiske ressourcer, samt arten, grovheden og varigheden af den manglende overholdelse af den udtrykkeligt accepterede prioriterede anmodning, idet der tages behørigt hensyn til proportionalitets- og rimelighedsprincippet.

2. EU-Domstolen har fuld prøvelsesret med hensyn til klager over afgørelser, hvorved Kommissionen har fastsat en bøde i overensstemmelse med artikel 29, stk. 10. Den kan annullere, nedsætte eller forhøje den pålagte bøde.

Artikel 31

Forældelsesfrist for pålæggelse af bøder

1. Kommissionens beføjelse til at pålægge bøder i overensstemmelse med artikel 29, stk. 10, er underlagt en toårig forældelsesfrist.

2. Forældelsesfristen regnes fra den dag, hvor Kommissionen får kendskab til den manglende overholdelse af den udtrykkeligt accepterede prioriterede anmodning. Ved vedvarende eller gentagne manglende overholdelse regnes fristen dog først fra den dag, hvor den manglende overholdelse ophører.

3. Enhver foranstaltning, som Kommissionen eller medlemsstaternes kompetente myndigheder træffer for at sikre overholdelse af den prioriterede anmodning, afbryder forældelsen.

4. Afbrydelsen af forældelsen gælder for alle de parter, der holdes ansvarlige for deltagelsen i den manglende overholdelse.

5. Hver afbrydelse genstarter forældelsesfristen. Forældelsesfristen udløber dog senest den dag, hvor der er forløbet en periode svarende til den dobbelte forældelsesfrist, uden at Kommissionen har pålagt en bøde. Denne frist forlænges med den periode, hvori forældelsesfristen er suspenderet, hvis fristen er suspenderet som følge af, at Kommissionens beslutning er genstand for en verserende sag ved EU-Domstolen.

Artikel 32

Forældelsesfrist for fuldbyrdelse af betaling af bøder

1. Kommissionens beføjelse til at håndhæve afgørelser, der er vedtaget i henhold til artikel 29, stk. 10, forældes efter fem år.

2. Forældelsesfristen regnes fra den dag, hvor afgørelsen er endelig.

3. Forældelsesfristen for fuldbyrdelsen af betaling af bøderne afbrydes:

a) ved meddelelse af en beslutning om ændring af bødens oprindelige størrelse eller afslag på en anmodning om ændring

b) ved enhver handling fra Kommissionens eller en medlemsstats side på Kommissionens anmodning med henblik på fuldbyrdelse af betaling af bøden.

4. Hver afbrydelse genstarter forældelsesfristen.

5. Forældelsesfristen for fuldbyrdelse af betaling af bøder stilles i bero, så længe:

a) der er givet en betalingsfrist

b) tvangsfuldbyrdelsen er stillet i bero i henhold til EU-Domstolens afgørelse.

Artikel 33

Retten til at blive hørt i forbindelse med pålæggelse af bøder

1. Inden Kommissionen vedtager en afgørelse i henhold til artikel 29, stk. 10, giver den de berørte økonomiske aktører mulighed for at blive hørt om:

a) Kommissionens foreløbige konklusioner, herunder ethvert spørgsmål, som Kommissionen har gjort indsigelse imod

b) foranstaltninger, som Kommissionen eventuelt har til hensigt at træffe på baggrund af de foreløbige konklusioner i henhold til litra a) i dette stykke.

2. De berørte økonomiske aktører kan fremsætte deres bemærkninger til Kommissionens foreløbige konklusioner i henhold til stk. 1, litra a), inden for en frist, som Kommissionen fastsætter i sine foreløbige konklusioner, og som ikke må være kortere end 21 dage.

3. Kommissionen baserer kun sine afgørelser på indsigelser, som de berørte økonomiske aktører har haft lejlighed til at udtale sig om.

4. De berørte økonomiske aktørers ret til forsvar respekteres fuldt ud i alle procedurer. De berørte økonomiske aktører har ret til aktindsigt i Kommissionens sagsakter på grundlag af vilkårene for en forhandlet videregivelse med forbehold af de økonomiske aktørers legitime interesse i, at deres forretningshemmeligheder ikke afsløres. Aktindsigten omfatter ikke Kommissionens og de nationale myndigheders fortrolige oplysninger og interne dokumenter. Retten til aktindsigt omfatter navnlig ikke korrespondance mellem Kommissionen og medlemsstaternes myndigheder. Dette stykke er ikke til hinder for, at Kommissionen videregiver eller anvender oplysninger, som er nødvendige for at bevise en manglende overholdelse.

Afdeling II

Andre foranstaltninger til at sikre tilgængelighed af kriserelevante varer og tjenesteydelser

Artikel 34

Solidaritet og koordineret fordeling af kriserelevante varer og tjenesteydelser

1. I tilfælde af mangel på kriserelevante varer og tjenesteydelser, der berører en eller flere medlemsstater, kan de berørte medlemsstater underrette Kommissionen herom med angivelse af de nødvendige mængder og alle andre relevante oplysninger. Kommissionen videregiver oplysningerne til de relevante kompetente myndigheder og strømline koordineringen af medlemsstaternes svar.

2. Hvis Kommissionen i henhold til stk. 1 underrettes om, at de kriserelevante varer og kriserelevante tjenesteydelser ikke er tilstrækkelige i en medlemsstat til at opfylde behovene i forbindelse med nødsituationen for det indre marked, kan Kommissionen, under behørig hensyntagen til udtalelsen fra bestyrelsen og de i henhold til denne forordning indhentede oplysninger, anbefale andre medlemsstater at fordele disse varer eller tjenesteydelser på en målrettet måde, hvor det er muligt, under hensyntagen til behovet for ikke yderligere at forværre forstyrrelserne på det indre marked, herunder i geografiske områder, der er særlig berørt af sådanne forstyrrelser, og i overensstemmelse med principperne om nødvendighed, proportionalitet og solidaritet ved at etablere af den mest effektive anvendelse af disse varer eller tjenesteydelser med henblik på at bringe nødsituationen for det indre marked til ophør.

Artikel 35

Foranstaltninger til sikring af tilgængeligheden og forsyningen af kriserelevante varer eller kriserelevante tjenesteydelser

1. Hvis Kommissionen i henhold til artikel 34, stk. 1, underrettes om, at der er risiko for, at der ikke er tilstrækkelige kriserelevante varer eller kriserelevante tjenesteydelser i en medlemsstat til at opfylde behovene i forbindelse med nødsituationen for det indre marked, kan den under hensyntagen til bestyrelsens udtalelse anbefale, at medlemsstaterne træffer specifikke foranstaltninger. Disse foranstaltninger skal så hurtigt som muligt sikre en effektiv omlægning af forsyningskæder og produktionslinjer og anvendelse af eksisterende lagre for at øge tilgængeligheden og forsyningen af sådanne varer eller tjenesteydelser.

2. Navnlig kan de i stk. 1 omhandlede foranstaltninger omfatte foranstaltninger, der:

a) fremmer udvidelse eller omlægning af eksisterende eller etablering af ny produktionskapacitet for kriserelevante varer

b) fremmer udvidelse af eksisterende eller etablering af ny kapacitet i forbindelse med serviceaktiviteter

c) sigter mod at fremskynde relevante godkendelsesprocedurer, herunder miljøgodkendelser, vedrørende eller påvirke produktionen og fordelingen af kriserelevante varer

d) sigter mod at fremskynde godkendelses- og registreringsprocedurerne for kriserelevante tjenester

e) sigter mod at fremskynde relevante produktgodkendelsesprocedurer med henblik på markedsføring af kriserelevante varer, der ikke er omfattet af EU-lovgivning, der harmoniserer betingelserne for markedsføring af produkter.

AFSNIT V

OFFENTLIGE UDBUD

KAPITEL I

Kommissionens offentlige udbud på vegne af medlemsstaterne eller i deres navn under en overvågningstilstand for det indre marked eller en nødsituationstilstand for det indre marked

Artikel 36

Medlemsstaternes anmodning til Kommissionen om at indkøbe varer og tjenesteydelser på deres vegne eller i deres navn

1. To eller flere medlemsstater kan anmode Kommissionen om at iværksætte et udbud på vegne af de medlemsstater, der ønsker at lade sig repræsentere af Kommissionen (»deltagende medlemsstater«), eller i deres navn, med henblik på indkøb af varer og tjenesteydelser af kritisk betydning eller kriserelevante varer og tjenesteydelser.

2. Kommissionen vurderer straks og i samråd med bestyrelsen nødvendigheden og proportionaliteten af den i stk. 1 omhandlede anmodning. Hvis Kommissionen ikke agter at imødekomme denne anmodning, underretter den de berørte medlemsstater og bestyrelsen herom og giver en begrundelse herfor.

3. Hvis Kommissionen indvilliger i at foretage indkøb på medlemsstaternes vegne eller i de deltagende medlemsstaters navn, skal den:

a) underrette alle medlemsstater og bestyrelsen om, at den agter at gennemføre indkøbsproceduren, og opfordre de interesserede medlemsstater til at deltage

b) udarbejde et forslag til en rammeaftale, der skal indgås med de deltagende medlemsstater, som giver Kommissionen mulighed for at foretage indkøb på deres vegne eller i deres navn.

Den enighed, der er baseret på det forslag, der er omhandlet i første afsnit, litra b), fastsætter de nærmere betingelser for indkøbet, herunder praktiske ordninger, foreslåede maksimumsmængder, betingelser for fælles indkøb eller leje på vegne af eller i de deltagende medlemsstaters navn, herunder priser og leveringstider.

4. Hvis Kommissionen annullerer udbudsproceduren i overensstemmelse med artikel 174 i forordning (EU, Euratom) 2024/2509 (»finansforordningen«), underretter den straks de deltagende medlemsstater herom, så de straks kan indlede deres egne udbudsprocedurer.

Artikel 37

Fastlæggelse og gennemførelse af Kommissionens forhandlingsmandat

1. Den i artikel 36, stk. 3, andet afsnit, omhandlede rammeaftale fastlægger et forhandlingsmandat for Kommissionen til på vegne af eller i de deltagende medlemsstaters navn at indkøbe de relevante varer og tjenesteydelser af kritisk betydning eller kriserelevante varer og tjenesteydelser ved indgåelse af nye kontrakter. Dette forhandlingsmandat skal omfatte tildelingskriterierne.

2. Kommissionen opfordrer de deltagende medlemsstater til at udpege repræsentanter til at deltage i forhandlingen om den i artikel 36, stk. 3, litra b), omhandlede aftale og forberedelsen af indkøbsprocedurerne.

3. I henhold til den aftale kan Kommissionen ved indkøb på de deltagende medlemsstaters vegne eller i deres navn indgå kontrakter med økonomiske aktører, herunder individuelle producenter af varer og tjenesteydelser af kritisk betydning eller kriserelevante varer og tjenesteydelser, om levering af sådanne varer eller tjenesteydelser.

4. Med forbehold af finansforordningens artikel 174 gennemfører Kommissionen indkøbsprocedurerne på vegne af de deltagende medlemsstater eller i deres navn, herunder vedtagelsen af tildelingsafgørelsen, og indgår de deraf følgende kontrakter med de økonomiske aktører.

5. Ved gennemførelsen af de indgåede aftaler og ved gennemførelsen af udbudsprocedurerne sikrer Kommissionen, at de deltagende medlemsstater behandles på en ikkeforskelsbehandlende måde.

Artikel 38

Ordninger for Kommissionens indkøb på medlemsstaternes vegne eller i deres navn

1. Indkøb i henhold til denne forordning gennemføres af Kommissionen i overensstemmelse med de regler, der er fastsat i finansforordningen for dens egne indkøb.

2. Hvis det er behørigt begrundet i tvingende grunde eller strengt nødvendigt for at tilpasse sig uforudsete omstændigheder i forbindelse med udviklingen af nødsituationen for det indre marked, og forudsat at ændringen ikke væsentligt ændrer kontraktens genstand, kan Kommissionen efter aftale med kontrahenten:

a) tillade ændringer af den underskrevne kontrakt over tærsklen på 50 % og op til 100 % af den oprindelige kontraktværdi, eller

b) efter aftale med et simpelt flertal af de deltagende medlemsstater give andre medlemsstater mulighed for at tilslutte sig en kontrakt, der er underskrevet, eller underskrive en yderligere kontrakt med den udvalgte kontrahent.

3. En ændring anses for i væsentlig grad at ændre genstanden for kontrakten, hvis den bevirker, at kontrakten indholdsmæssigt adskiller sig væsentligt fra den oprindeligt indgåede, dvs. hvis en eller flere af følgende betingelser er opfyldt:

a) ændringen indfører eller fjerner væsentlige betingelser, som, hvis de havde været en del af den oprindelige udbudsprocedure, ville have givet mulighed for at give andre tilbudsgivere end de oprindeligt udvalgte adgang eller mulighed for at acceptere et andet tilbud end det oprindeligt accepterede, som ville have tiltrukket yderligere deltagere i udbudsproceduren eller ikke ville have ført til udvælgelse af den vindende tilbudsgiver

b) ændringen ændrer væsentligt kontraktens økonomiske balance til entreprenørens fordel på en måde, som den oprindelige kontrakt ikke gav mulighed for

c) ændringen medfører en væsentlig udvidelse af kontraktens anvendelsesområde.

KAPITEL II

Fælles indkøb under overvågningstilstande for det indre marked og nødsituationstilstande for det indre marked

Artikel 39

Fælles indkøbsprocedure

1. Kommissionen og én eller flere ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder som defineret i artikel 4 i direktiv 2014/25/EU fra de deltagende medlemsstater kan gennemføre en fælles udbudsprocedure i overensstemmelse med reglerne i finansforordningens artikel 168, stk. 2, med henblik på levering af varer og tjenesteydelser af kritisk betydning eller kriserelevante varer og tjenesteydelser. Medlemsstaterne kan fuldt ud erhverve, leje eller lease den kapacitet, der indkøbes i fællesskab.

2. Deltagelse i den fælles udbudsprocedure er åben for alle medlemsstater, EFTA-stater og EU-kandidatlande samt Fyrstendømmet Andorra, Fyrstendømmet Monaco, Republikken San Marino og Vatikanstaten. Med henblik på denne artikel og artikel 41 betragtes disse lande som deltagende medlemsstater, hvis de beslutter at deltage i det fælles indkøb.

3. Forud for den fælles udbudsprocedure indgås der en fælles indkøbsaftale mellem Kommissionen og de deltagende medlemsstater med henblik på at fastlægge de praktiske ordninger for udbuddet og tildelingskriterierne i overensstemmelse med relevant EU-ret.

4. Kommissionen underretter Europa-Parlamentet om de fælles indkøbsprocedurer, der gennemføres i overensstemmelse med denne artikel, og giver efter anmodning adgang til de kontrakter, der indgås som følge af disse procedurer, med forbehold af tilstrækkelig beskyttelse af forretningsmæssigt følsomme oplysninger, herunder forretningshemmeligheder, kommercielle forbindelser og Unionens interesser.

KAPITEL III

Medlemsstaternes indkøb under nødsituationstilstande for det indre marked

Artikel 40

Medlemsstaternes høring og koordinering i forbindelse med individuelle indkøb

Når nødsituationstilstanden for det indre marked er blevet aktiveret i henhold til artikel 18, gør medlemsstaterne deres bedste for at underrette hinanden og Kommissionen om de igangværende udbudsprocedurer for kriserelevante varer og tjenesteydelser.

Inden der iværksættes nye udbudsprocedurer i overensstemmelse med direktiv 2014/24/EU og 2014/25/EU, skal medlemsstaterne:

a) underretter hinanden om, at deres ordregivende myndigheder eller ordregivere har til hensigt at iværksætte udbudsprocedurer for kriserelevante varer og tjenesteydelser

b) høre de øvrige medlemsstater og Kommissionen om den mest hensigtsmæssige indkøbsmetode, og

c) koordinere deres udbudsprocedurer i nødsituationer for det indre marked i en ånd af solidaritet mellem medlemsstaterne.

Artikel 41

Eksklusivitetsklausul

1. Under en nødsituationstilstand for det indre marked skal aftalen om Kommissionens indkøb på vegne af en eller flere deltagende medlemsstater eller i deres navn eller fælles indkøb mellem Kommissionen og en eller flere deltagende medlemsstater, hvor det er relevant, indeholde en eksklusivitetsklausul, i henhold til hvilken de deltagende medlemsstater forpligter sig til ikke at indkøbe de pågældende kriserelevante varer eller kriserelevante tjenesteydelser gennem andre kanaler og til ikke at føre parallelle forhandlinger.

Hvis der er fastsat en eksklusivitetsklausul, skal den fastsætte, at de deltagende medlemsstater har mulighed for at indlede deres egen udbudsprocedure med henblik på erhvervelse af yderligere mængder af kriserelevante varer eller kriserelevante tjenesteydelser, der er genstand for Kommissionens igangværende fælles indkøb eller indkøb på vegne af medlemsstaterne eller i deres navn på en måde, der ikke underminerer det igangværende udbud, med forbehold af Kommissionens samtykke og efter høring af alle andre deltagende medlemsstater. Anmodningen om en sådan aftale rettes til Kommissionen, som videresender den til de øvrige deltagende medlemsstater til overvejelse.

2. Eksklusivitetsklausulen finder anvendelse på alle nye kontrakter, herunder specifikke kontrakter i rammekontrakter, som de ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder i de deltagende medlemsstater overvejer at indgå under aktiveringen af nødsituationstilstanden for det indre marked.

AFSNIT VI

DATABESKYTTELSE, FORTROLIGHED, SIKKERHEDSREGLER OG DIGITALE VÆRKTØJER

Artikel 42

Beskyttelse af personoplysninger

1. Denne forordning berører ikke medlemsstaternes forpligtelser med hensyn til deres behandling af personoplysninger i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 og direktiv 2002/58/EF ([57]) om databeskyttelse

([57]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (direktiv om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation) (EFT L 201 af 31.7.2002, s. 37).

inden for elektronisk kommunikation eller Kommissionens og, hvis det er relevant, andre af Unionens institutioners, organers, kontorers og agenturers forpligtelser med hensyn til deres behandling af personoplysninger i henhold til forordning (EU) 2018/1725, når de udfører deres opgaver.

2. Personoplysninger må ikke behandles eller videregives med undtagelse af tilfælde, hvor det er strengt nødvendigt med henblik på denne forordning. I sådanne tilfælde finder betingelserne i forordning (EU) 2016/679 og (EU) 2018/1725 anvendelse, alt efter hvad der er relevant.

3. Hvis behandling af personoplysninger ikke er strengt nødvendig for at anvende de mekanismer, der er fastsat i denne forordning, anonymiseres personoplysningerne på en sådan måde, at den registrerede ikke kan identificeres.

Artikel 43

Tavshedspligt og sikkerhedsregler vedrørende beskyttelse af de oplysninger, der modtages

1. Oplysninger, der modtages som følge af anvendelsen af denne forordning, må kun anvendes til det formål, hvortil de er indhentet.

2. Medlemsstaterne og Kommissionen sikrer beskyttelse af handels- og forretningshemmeligheder og andre følsomme og fortrolige oplysninger, der er indhentet og genereret i medfør af denne forordning, herunder i forbindelse med henstillinger og foranstaltninger, der skal træffes, i overensstemmelse med EU-retten og national ret.

3. Kommissionen udveksler ikke oplysninger, der modtages i henhold til denne forordning, på en måde, der kan føre til identifikation af en individuel økonomisk aktør, hvis udvekslingen af oplysningerne ville medføre potentiel kommerciel eller omdømmemæssig skade for denne økonomiske aktør eller ved videregivelse af forretningshemmeligheder.

4. Bestyrelsen er bundet af Kommissionens sikkerhedsregler for beskyttelse af Unionens klassificerede oplysninger og følsomme ikkeklassificerede oplysninger.

5. Medlemsstaterne og Kommissionen sikrer, at klassificerede oplysninger, der gives eller udveksles i henhold til denne forordning, ikke ned- eller afklassificeres uden forudgående skriftligt samtykke fra udstederen af disse oplysninger.

Artikel 44

Digitale værktøjer

1. Senest den 29. maj 2026, hvis der ikke findes passende eksisterende værktøjer eller IT-infrastrukturer, opretter, vedligeholder og ajourfører Kommissionen og medlemsstaterne regelmæssigt interoperable digitale værktøjer eller IT-infrastrukturer til støtte for målene i denne forordning. Sådanne værktøjer eller infrastrukturer udvikles uden for en nødsituationstilstand for det indre marked for at kunne reagere rettidigt og effektivt på eventuelle fremtidige nødsituationer. De skal bl.a. omfatte standardiserede, sikre og effektive digitale værktøjer til sikker indsamling og udveksling af oplysninger samt en særlig fælles digital portal eller et særligt websted, hvor borgere og virksomheder kan finde og indsende angivelses-, registrerings- eller tilladelsesformularer.

2. Kommissionen fastsætter ved hjælp af gennemførelsesretsakter de tekniske aspekter af sådanne værktøjer eller infrastrukturer, hvor det er muligt, ved hjælp af eksisterende IT-værktøjer eller -portaler. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 45, stk. 2.

AFSNIT VII

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 45

Udvalg

1. Kommissionen bistås af et udvalg med titlen »Udvalget for nødsituationer for det indre marked og dettes modstandsdygtighed«. Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.

2. Når der henvises til dette stykke, finder artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

3. Når der henvises til dette stykke, finder artikel 8 i forordning (EU) nr. 182/2011, sammenholdt med dennes artikel 5, anvendelse.

Artikel 46

Rapportering, gennemgang og evaluering

1. Senest den 29. november 2029 og derefter hvert femte år foretager Kommissionen en evaluering af og forelægger en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet om denne forordnings funktion og effektivitet.

2. Desuden foretager Kommissionen senest fire måneder efter deaktiveringen af overvågningstilstanden for det indre marked eller nødsituationstilstanden for det indre marked, alt efter hvad der er relevant, en evaluering af og forelægger en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet om de foranstaltninger, der er gennemført i henhold til denne forordning i forbindelse med den krise, der førte til aktiveringen af denne tilstand, navnlig om effektiviteten af disse foranstaltninger.

3. Hvor det er hensigtsmæssigt, ledsages de rapporter, der er omhandlet i stk. 1 og 2, af relevante lovgivningsmæssige forslag.

4. De rapporter, der er omhandlet i stk. 1 og 2, skal navnlig indeholde en evaluering af følgende:

a) denne forordnings bidrag til en smidig og effektiv funktion af det indre marked, navnlig med hensyn til den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser og personer og undgåelse af divergerende nationale foranstaltninger, der kan skabe begrænsninger på tværs af grænserne

b) de foranstaltninger, der gennemføres i henhold til denne forordning, herunder en vurdering af principperne om ikkeforskelsbehandling og proportionalitet, navnlig:

   i) indvirkningen af de foranstaltninger, der er gennemført i beredskabsfasen, navnlig foranstaltninger vedrørende stresstest, uddannelse og kriseprotokoller, digitale værktøjer, modstandsdygtighed og tilgængelighed af varer

   ii) indvirkningen af de foranstaltninger, der er gennemført under overvågningstilstanden for det indre marked

   iii) indvirkningen af de foranstaltninger, der er gennemført under nødsituationstilstanden for det indre marked, og særligt på de grundlæggende rettigheder, der er nedfældet i chartret, navnlig vedrørende friheden til at oprette og drive egen virksomhed, friheden til at søge beskæftigelse og arbejde og retten til at føre kollektive forhandlinger og tage kollektive skridt, herunder strejkeretten

c) bestyrelsens arbejde, herunder dets arbejde i forbindelse med arbejdet i andre relevante kriserelevante organer på EU-plan, navnlig IPCR, Myndigheden for Kriseberedskab og -indsats på Sundhedsområdet og EU-civilbeskyttelsesmekanismen

d) hensigtsmæssigheden af kriteriet for aktiveringen af overvågningstilstanden for det indre marked eller nødsituationstilstanden for det indre marked, alt efter hvad der er relevant.

5. Med henblik på stk. 1 og 2 indgiver medlemsstaternes kompetente myndigheder og bestyrelsen oplysninger til Kommissionen på dennes anmodning.

Hvis det er nødvendigt, kan Kommissionen også anmode om og indhente relevant specialiseret eller videnskabelig viden fra relevante EU-organer, -kontorer og -agenturer.

Artikel 47

Ændringer af forordning (EF) nr. 2679/98

I forordning (EF) nr. 2679/98 foretages følgende ændringer:

1) Artikel 2 affattes således:

»*Artikel 2*

Denne forordning må på ingen måde påvirke udøvelsen af de grundlæggende rettigheder, der anerkendes i medlemsstaterne og på EU-plan, herunder retten eller friheden til at strejke eller retten til frit at tage andre skridt, der er omfattet af specifikke ordninger for arbejdsmarkedsrelationer i medlemsstaterne, i overensstemmelse med national ret eller praksis. Den berører ikke arbejdstageres og arbejdsgiveres ret til i overensstemmelse med national ret eller praksis at forhandle og indgå kollektive overenskomster og i tilfælde af interessekonflikter at tage kollektive skridt for at forsvare deres interesser, herunder strejke.«

2) Følgende artikel tilføjes:

»*Artikel 5a*

1. Hvis nødsituationstilstanden for det indre marked som defineret i artikel 3, nr. 3), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/2747 (*) er blevet aktiveret i overensstemmelse med artikel 18 i nævnte forordning, ophører nærværende forordnings artikel 3, 4 og 5 med at finde anvendelse på de kriserelevante varer, der er opført i en gennemførelsesretsakt vedtaget i henhold til artikel 18, stk. 4, i nævnte forordning, under varigheden af nødsituationstilstanden for det indre marked.

2. Hvis denne artikels stk. 1 finder anvendelse, vil forpligtelser, der følger af denne forordning forud for aktivering af nødsituationstilstanden i overensstemmelse med forordning (EU) 2024/2747, ikke blive berørt heraf.

(*) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/2747 af 9. oktober 2024 om fastlæggelse af en ramme for foranstaltninger vedrørende en nødsituation for det indre marked og det indre markeds modstandsdygtighed og om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 2679/98 (forordningen om nødsituationer for det indre marked og det indre markeds modstandsdygtighed) (EUT, L, 2024/2747, 8.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2747/oj).«

Artikel 48

Ikrafttræden og anvendelse

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Den finder anvendelse fra den 29. maj 2026.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Strasbourg, den 9. oktober 2024.

På Europa-Parlamentets vegne	*På Rådets vegne*
R. METSOLA	BÓKA J.
Formand	*Formand*